Weinrauch Katalin

Karácsonyi ajándék

Nagyi

készül karácsonyra,

ünnepnapi vacsorára.

Edénycsörgés, zenebona,

mintha fazék, tál táncolna;

keze alatt ég a munka: ma este jön a Jézuska!

Mézeskalács illata száll, a daráló mákot darál;
esengve bong a mozsárütő, diós patkót süt a sütő;
a habverő hajladozik, tejszín felhő dagadozik;
nyújtózik a krémes lepény, tölteléke ínyenc remény,
fahéj, cukor, vanília aromája köszön vissza, lengedezik nagyi körül; meg a házban, kívül, belül..

Karácsonyi illatfelhő – sóhajt némán a kis fenyő.

...mákosguba, füstölt sódar, zsírban serceg a rántott hal, rotyog húsos káposztája...

Mama boldog, alig várja, toppanjon be fia, lánya. S én, a kedvenc unokája!
Szemérmesen, halkan súgja: ajándékra már nem futja...

Nagymamám, a dolgos kezed megcsókolom százszor neked.
A főztödbe beletetted szíved, lelked, szeretted... Legszebb ajándék az
nekünk,
hogy
teveled
ünnepelünk!

Móricz Zsigmond

Karácsonyi ének

Öklömnyi ember voltam. Sindevész testű, bámészkodó szemű. Órákig gubbasztottam a nagyanyám meleg karosszékében, s néztem a pattogó tüzet a kályhában, vagy a sűrűn hulló hópelyheket az ablakon túl. Zúgott, pergett, zakatolt a varrógép, virágos szövetdarabok bújtak át a táncoló tű alatt, s mint fidresbodros ruhácskák bújtak ki a túlsó oldalon. Édesanyám pihenés nélkül dolgozott rajtuk.

– Holnap karácsony – mondta. – Karácsonykor kész lesz az új ruha. Karácsonykor mindenkinek boldognak kell lennie.

– Édesanyám, mi az a Karácsony? – kérdeztem.

Ő hosszan rám nézett, és így szólt szelíden:

– Nagy ünnep. Örömünnep. Akkor született a Kisjézus, a világ megváltója… télen született, mert akkor volt a legszomorúbb a világ, és ő örömet hozott bele… Ő adott minden örömet, ami télen van…

Szomorú volt a világ odáig, fekete volt a háztető, az utca, a kert, a szántóföld. Szegény föld, hogy fázott, szegény fák, hogy reszkettek, dideregtek, szegény világ beteg volt. Hanem mikor eljött a Kisjézus, vidám, pajkos hópelyhekből terített rá dunnát, amely csillog a napon, szikrázik a sugáron, repül a szélben. Óh, be jó, eljött a Kisjézus a világra.

Kis madár szállt az ablakpárkányra. Vígan ugrált, bóbiskolt, tollászkodott.

– Édesanyám, a kis madárnak is örömet hozott Jézuska Karácsonykor?

– Annak is. Azért örül ez a kis veréb, azért van jó kedve. Istenem, micsoda nagy ünnep Karácsony!

Egy ember ment el a kerítés alatt nagy bundában, szőrös süvegben, felnézett az ablakra, és rám mosolygott.

– Édesanyám, az embereknek is örömet hoz a Kisjézus Karácsonykor?

– Óh, nekik hozott igazán nagy örömet. Őértük jött a világra. Mindnyájukat megvigasztalta. Aki beteg volt, meggyógyította, aki szegény volt, gazdaggá tette, akinek valami nagy bűne volt, és félt a büntetéstől, annak megígérte, hogy megengeszteli iránta a jó istent. És erre mindenki vidám lett.

– Óh, be jó, hogy lejött a Kisjézus erre a világra.

Bealkonyodott, és jöttek bátyáim, néném az iskolából. Együtt voltunk mindnyájan, apám, anyám és minden testvérem. Körülültük a nagy asztalt, megettük a jó vacsorát, és ropogtattuk a mogyorót, mint a mókusok. Az ablak alatt pedig felcsendült a kántálók éneke: Krisztus Urunknak áldott születésén, / Angyali verset mondjunk szent ünnepén…

Édesapám két fehér pénzt adott nekem, a legkisebbnek, hogy vigyem ki a fiúknak. És én nagyon, nagyon örültem, hogy vihettem, s ők úgy örültek, mikor megkapták. Mennyi öröm, mennyi öröm! Mikor aludni mentünk, így imádkoztam:

– Édes Kisjézus, óh be jól tetted, hogy eljöttél a világra Karácsonykor, és örömet hoztál a vadrózsabokroknak, a kismadaraknak, a bácsiknak, a néniknek meg nekem… Boldog Karácsonyt, boldog Karácsonyt!

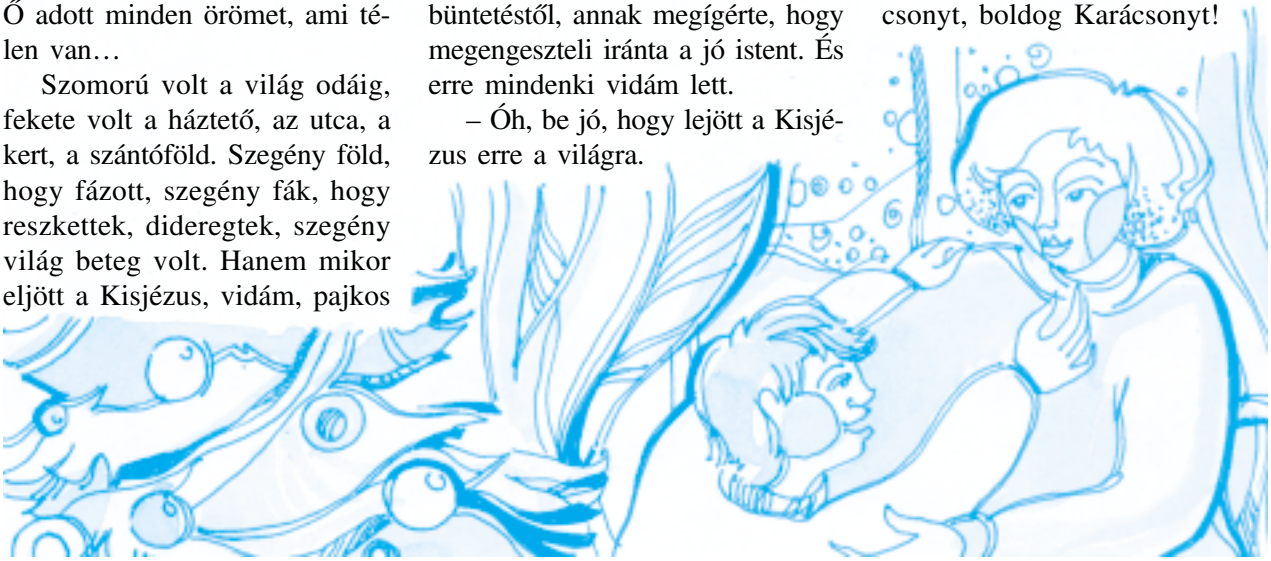

Farkas Árpád

Decemberi futamodó

Fogjunk össze hébe-hóba,
poroszkáljunk porzó hóban.

Ha eleget poroszkáltunk,
szedjük szaporábban lábunk.

Amíg az ég pelyhet hint ránk,
feszüljön meg a lábikránk,

fussunk havat ropogtatva,
völgyet, dombot szuszogtatva,

s zászlóként a hideg tájra
dőljön orrunkból a pára,

hajunk gőzöljön az égre,
trappoló lovak sörénye

lobogjon mögöttünk – vágta! –,
bakancsunknak nőjön szárnya,

s huncut legyen, aki hőköl!
Fussunk ki az esztendőből!

Lászlóffy Aladár

Karácsonyra harangoznak

Kórusai dalba fognak
üveghangú angyaloknak,

égi sugár, téli felleg
gyermekhangon énekelnek,

visszhangja kél a hegyeknek,
hegyeken a rengetegnek,

zeng a völgy és zeng az erdő,
mikor az ideje eljő:

karácsonyra harangoznak
a Körösnek, a Szamosnak…

Barabás Éva

A havazás

Báli ruhát kértek a fák,
uszályos fehéret.
Kérésüket továbbadta
jeges Szél a Télnek.

Tél éppen a hóraktárba
indult aznap este,
mikor Szél a kérelemmel
Telet felkereste.

– Báli ruhát kérnek a fák,
uszályos fehéret.
Szánd meg őket, oly kopárak,
csupaszok szegények!

Bólintott Tél, s megígérte,
hogy még aznap éjjel
minden fának lesz ruhája,
földre omló hó-uszálya
csillogó szegéllyel.

Visky András

Kis éji dal

Karácsony,
Karácsony,
Csengettyűszóra
Angyalok szárnya
Vetül a hóra,
Nézd, odafenn, íme,
Szélesre tárva
Csillag-özönben
Ég kapuja!
Mennyek lakója,
Égszemű gyermek
Földi anyának
Karjára ül:
Ég tüneménye,
Hajnali fénye,
Szólni kívánna
Velünk gyermekül.
Karácsony,
Karácsony,
Ablakra kúszó
Téli virágok!
Mintha az éj
Ujja, ím, festene!
Ünnep az égben,
Ünnep az éjben,
Másról dalolni
Mondd, lehet-e?

Birtalan Ferenc

Karácsony

Csillagakolban alszik a város.
Holdpásztor virraszt nyája felett.
Subáját fázva mellére húzza.
Hideg szél hajtja a fellegeket.

Ölmeleg ágyban szunnyad a jóság.
Gyertya világa magába mereng.
Messzi hegyekre gondol a fácska.
Dundi kalácsok illata leng.

Weinrauch Katalin

Betlehemezés

Pilinkéző hópelyheket hord a szél,
szép karácsonyt köszönteni
útra kél
betlehemező gyerekek csoportja,
hogy az ünnep üzenetét széthordja.

Angyalhírnök, öreg pásztor,
kis bojtár,
mind rigmust mond Betlehemről,
dalt kántál,
megváltónkról, Jézuskáról
regélnek,
a kisdedről, ki született
szegénynek.

Ölben viszik az aprócska
istállót,
barmok között látni ott egy
kis jászolt,
rongypólyában kicsi Jézust
s Szűzanyát,
ki vigyázza szent fiának
az álmát.

Szalmatetős, papírfalú
Betlehem,
nem csillogó, ékes, mégis
szeretem:
fából faragott szentcsalád,
állatok,
ettől élőbb csodát mégsem
láthattok!

Bakó Ágnes

Az üvegmadár

Ez a mese a Kéktollú madárról szól, amely sohasem volt, és nem is lesz, csupán egyetlen mesében: ebben.

Mert az én mesémben igenis volt egyszer egy Kéktollú madár, aki látni akarta a telet! A történetét egyedül én tudom, s hogy ne csak én tudjam, elmesélem mindenkinek.

Szóval, az én mesémben volt egyszer egy Kéktollú madár. A fenyvesben élt sok más madárral együtt, és irtóra élvezte azt, hogy él. Tavasztól őszig a fenyvesben, ősztől tavaszig a ciprusligetben. Virradatkor fölemelte a fejét.

– Csicserri! Trillalla! – kiáltotta ujjongva a fenyvesben is, a ciprusligetben is, mert itt is, ott is így köszöntötte a napot. És a nap itt is, ott is virradatkor kelt föl. És itt is, ott is a Kéktollú madár üdvözölte elsőnek.

Alkonyatkor meg így énekelt:

– Tralilla! Csicserre!

S amikor a nap fénye ellobbant a fenyőfák vagy a ciprusok mögött, ő is bedugta fejét a szárnya alá, s aludt. Aludt békésen, mert elégedett volt, s nagyon örült annak, hogy így élhet – és él.

Ám egyszer, úgy ősz derekán favágók jöttek a fenyvesbe. Fűrész volt a kezükben meg fejsze.

És fűrészelni meg vágni kezdték a fenyőket. Kezük nyomán sorra dőltek le a hosszú szál fenyők. Az is, amelyiken a Kéktollú madár fészkelt. Át is röppent tüstént egy kicsi fenyőre. Olyan ötévesforma lehetett. Az idei hajtások még világoszöldek és puhák voltak az ágai hegyén.

Nos, egy ilyen gyönge, zöld hajtásra röppent a Kéktollú madár, és figyelt. Hát mit is jelentsen ez? Mit művelnek ebben a csöndes fenyvesben a favágók?

– A kis fenyőket meghagyjuk karácsonyig – mondta az egyik favágó, akinek nem volt se szakálla, se bajusza, holott a favágók többnyire szakállat meg bajuszt viselnek a mesékben. Az én mesémben pirospozsgás volt a favágó, és derűs volt a szeme, akár a napfény.

– Helyre kis karácsonyfák lesznek! Nem igaz? – kérdezte.

A társa rábólintott. (A társának sem volt szakálla, csak éppen borostásabb volt az álla a kelleténél.)

– Ezt például – mondta, és a kis fenyőre mutatott – magam is örömest hazavinném. Azzal a kék tollú madárral egyetemben. Azon zúzmarásan, deresen! Az volna csak karácsonyfa!

És nevetett. Nevetett a pirospozsgás is.

A Kéktollú madár mindebből egy szót sem értett. Nem tudta, mi az, hogy karácsonyig. Azt sem, hogy karácsonyfa. Azt sem, hogy zúzmarásan, deresen.

És csak ült, üldögélt tátott csőrrel. Szénfekete szemében ámulat.

De a kis fenyő értette. Összerezzent a gyönyörűségtől.

– Hallod, Kéktollú madár?! Alighanem karácsonyfa lesz belőlem. Hazavisz majd a borostás állú, méghozzá, ha jól értettem, veled egyetemben!

– Velem egyetemben?… – pislogott a Kéktollú madár.

– Ezt mondta.

– És mikor? És miért? És miért éppen engem? Nekem a fenyves az otthonom meg a ciprusliget. Életemben nem laktam még favágónál…

A kis fenyő nagyot kacagott. Csak úgy rezegtek az újdonatúj hajtások az ágai hegyében.

– Ó, te! – mondta. – Ó, te! Hogy mikor vinne haza? Hát karácsonykor. És hogy miért? Hát karácsonyfadísznek. S hogy miért éppen téged? Hát mert szép vagy! És azon zúzmarásan, deresen, veled egyetemben én volnék a legszebb karácsonyfa a világon.

A Kéktollú madár hallgatott. Csak nagy sokára sóhajtotta:

– Dísznek…

– De annak ám! – A kis fenyő nagyon vidám volt. Meg is nézte alaposabban a Kéktollú madarat. – Igaza van a borostás állúnak – mondta. – Azon zúzmarásan, deresen, veled egyetemben nem volna nálam csodálatosabb karácsonyfa a kerek világon.

– Mi az, hogy zúzmarásan, deresen? És mi az, hogy karácsonyfa? – kérdezte a Kéktollú madár. A kis fenyő meghökkent.

– Ó, te! – mondta. – Ó, te! Hát persze! Honnan is tudhatnád, amikor ősz derekán elköltözöl a ciprusligetbe!

Ezután szép sorjában elmondta, hogy a karácsony a fenyőfák ünnepe, és amikor beáll a tél, zúzmarások és deresek a fák, és hull a hó, és minden puha és fehér; ezért olyan nagyon szép a tél.

– Én még sohasem láttam a telet… – mondta a Kéktollú madár, és kicsit szégyellte magát.

– Nem is fogod! – nevetett a harkály, és nevettek a többiek is mind, akik költöző madarak voltak, és körülröpdösték, trillalázták a kicsi fenyőt meg a Kéktollú madarat.

– Ideje volna, ha rendbe hoznád a szárnyadat! – mondta később az egyik. – Holnap délben útra kelünk.

– Én nem! – rázta fejét a Kéktollú madár. – Én bevárom a telet. Látni akarom!

– Ostoba! –nevetett a harkály, és nevettek a többiek is mind, akik költöző madarak voltak. – Ostoba! Hiszen belepusztulnál! Nem bírnád ki te a fagyot!

A Kéktollú madár elcsöndesedett. A kicsi fenyőt nézte. Úgy látta, mosolyog.

Mosolygott is, és azt mondta:

– Nem bizony, nem bírnád ki. Elpusztulnál, mint ahogyan én. Mert ha kivágnak, elpusztulok. Márpedig kivágnak, hogy karácsonyfa legyek. És a karácsonyfákat meleg szobában szokás tartani, ahol lepereg majd minden tűlevelem.

– Akkor… – a Kéktollú madárnak elakadt a szava.

– Akkor… – kérdezte, és közben kiszáradt a torka.

– Ez a fenyők titka – felelte a kicsi fenyő.

– No de… – A Kéktollú madár zavarban volt, de mégis megkérdezte: – Hiúságból?

– Szeretetből.

Ezt a kicsi fenyő inkább súgta. Most nem nevetett. A Kéktollú madár tűnődve nézte.

– Nem értem – mondta végre. – Azt mondtad, a szobában lehullanak majd a leveleid…

– Azt én nem érzem. Csak azt, hogy örülnek nekem. És ezt csak az értheti, aki átélte. Én gondolatban már sokszor átéltem. Csodálatos érzés, mondhatom.

– És… ha díszed volnék… ezt érezném én is?

– Biztosra veszem. Persze csak akkor, ha örömmel vállalod.

A kicsi fenyő minden zsenge, zöld hajtása mintha egyszeriben magasabbra nyúlt volna.

– Látod, nőhetnék még magasabbra – mondta akkor. – És elvinnének a fűrésztelepre tűzifának. S nőhetnék még magasabbra, s lehetne belőlem ablakkeret meg ajtó, és nőhetnék roppant magasra, olyanra, hogy beláthatnám innen a világot… De békességet csak egyetlen estén láthatok. Amikor megszólal a karácsonyi csengő, és gyertyafény vesz körül, és énekelnek az emberek. Amikor megajándékozzák egymást. Aznap én is ajándék leszek. Magamat adom nekik.

A kis fenyő elhallgatott. Bárhogyan faggatta is a Kéktollú madár, azontúl nem válaszolt. A messzi magasba nézett és mosolygott.

A Kéktollú madár pedig ezt mondta:

– Valóban titokzatosak vagytok ti, fenyők. Rengeteg mindent tudtok. Nem is értem. Hiszen szüntelen egy helyben álltok!

A kicsi fenyő most sem válaszolt. A magasba nézett. A nap éppen akkor bukott le a legmagasabb fenyőfa mögött; a Kéktollú madár pedig ezt mondta:

– Tralilla! Csicserre! – mivel ezt szokta mondani alkonyatkor a fenyvesben is, a ciprusligetben is; azzal elaludt. És álmodott.

És álmában tél volt és hideg. És hullt a hó, és puha és fehér volt minden, és ő azon zúzmarásan, deresen csak ült, ült a kicsi fenyő zsenge, zöld hajtásán, és nagy-nagy meleget érzett a szíve körül, mert valahol csudaszépen egy csengő szólt, és gyertyafény vette körül, és ő is ajándék volt: önmagát adta az embereknek.

„Igaza van a kicsi fenyőnek – gondolta álmában. – Ezt át kell élni. Nagyon jó érzés!"

Másnap, amikor a költöző madarak útra keltek, nem mozdult.

– Itt maradok – mondta. – Látni akarom a telet! Dísze akarok lenni a kicsi fenyőnek! Azon zúzmarásan, deresen! Azt akarom, hogy nekem is örüljenek!

– Indulj utadra! – reccsent rá a harkály. – Nem tudnál te mások örömeért egy rebbenésnyi időt sem áldozni! Ahhoz nagy erő kell. Olyan csak a karácsonyi fenyőkben lakik.

– Én is tudom már a fenyők titkát! – kiáltotta a Kéktollú madár. – Bennem is lesz majd annyi erő!

– A te dolgod – mondta a harkály és a költöző madarak mind, azzal elrepültek.

A Kéktollú madár utánuk sem nézett. Büszkén ült a kicsi fenyő zsenge, zöld hajtásán. Várta a telet.

De soha sem látta meg.

Pedig egy reggel már azt hitte, megérkezett.

Mert arra ébredt, hogy didereg és fagyos a lába, és könnyű, kék tollára súlyosan nehezedik valami apró szemű fehérség. Ugyanúgy fehérlett a kicsi fenyő is és körülötte minden. A Kéktollú madár csodálatosnak találta.

– Látom a telet! Látom a telet! – kiáltotta ujjongva. – Most már jöhetnek a favágók! Itt vagyunk mindketten azon zúzmarásan, deresen!

– Ó, te! – nevetett a kicsi fenyő. – Ó, te! Hiszen ez még csak dér! Zúzmarásak majd akkor leszünk, ha beáll a fagy!

– Faaagy? – lehelte a Kéktollú madár. – Én mondom neked, azt ne várjuk be! Szerintem csudaszépek vagyunk! Máris vihet bennünket a borostás állú! Egy jó kis meleg szobába!

– Még nem vihet – nevetett a kicsi fenyő. – Csak karácsony este.

– De hiszen addig megfagyok!

– Meg. – A kicsi fenyő bólintott. – S ha megfagytál, Kéktollú madár, kéken-fehéren csillogsz majd, mint az üveg.

– Nem! – A Kéktollú madár kétségbeesve sikoltott:

– Én nem! Csináljanak az emberek maguknak igazi üvegből madarat! Az én káromra ne örüljön senki! Én elrepülök a ciprusok közé!

– Akkor hát röpülj! – mondta a nap, mert épp akkor bukkant elő a fák mögül. – Sajnálatos, hogy így fordult. Szép dísze lettél volna a kicsi fenyőnek! De röpülj csak a ciprusok közé. Megvédelek, míg odaérsz. Megvédelek, mert gyönge vagy. A harkály is mondta.

– Igen…

A Kéktollú madár szégyellte ugyan, de elismerte, hogy így van. Azt is, hogy csodálja a fenyőket, még nem is sejti a titkukat. A nap lanyhán elmosolyodott.

– Indulj utadra! – mondta.

A Kéktollú madár búcsút intett a kicsi fenyőnek, aztán a nap melegében dél felé röpült.

A kicsi fenyő némán, tűnődve nézett utána.

Hosszú hetek teltek el, míg végül elmosolyodott.

– Így van jól! – súgta a többieknek. – A fenyők titkát nem ismerheti más. Biztosra veszem, egyszer majd fölcsippentenek az ágainkra egy kék tollú madarat, azon zúzmarásan, deresen! Amely kéken-fehéren csillog! Olyat, amilyen ő lett volna! Csakhogy az üvegből lesz… Mi pedig élünk.

Danyil Harmsz

Mi lehet ez?

Mentem télen
folyószélen
– kalap,
sál,
pápaszem –,
egyszer csak a folyó jegén
elsuhant egy apró legény,
ezüstkampón,
azt hiszem.

Futottam a folyópartra:
már az erdőn messze járt.
Talpára
két deszkát kötött,
ott suhant
a bokrok között,
repült, siklott, meg sem állt.

Pápaszemem törülgettem,
álldogáltam, töprenkedtem:
hát ez ugyan mi lehet?
Két kis kampó,
két kis deszka
kisgyereket röpített!

Rab Zsuzsa fordítása

Dénes György

Milyen ember a december?

Milyen ember
a december?
Szeme kék üveggolyó.
Térdét veri a szakálla,
nagy kucsmája csupa hó.

A bundája széllel bélelt,
szemöldöke zúzmarás,
jéghideg a pillantása,
kihull tőle a parázs.

Milyen ember
a december?

Jég a füle, jég az orra,
bekopogtat disznótorra,
végigjárja a falut.
Nézzétek csak, feje fölött
repül kilenc dunnalúd!

Bayer Béla

Téli álom

Ködök ölén
dérlepte karám.
Fagy poroszkál
zúzmarák lován.

Hűlő erdőn
bóbiskol az ősz,
fenyőtűk közt
hópihe időz.

Eresz végén jégcsap
szundikál,
csöndet dajkál
fehéren a táj.

Bontja kontyát
odafönn a Hold,
téli álmát szövi
száz kobold.

Gyüre Lajos

Tél

Tél,
tél,
hideg tél,
zimankóval mért jöttél?
Fergeteggel,
hóhegyekkel,
fagyos
széllel,
derekkel,
cinkeorrú
gyerekekkel.

Tél,
tél,
hideg tél,
hol a reggel,
ott a dél.
Pipál a sok
hófelleg,
ági
madár
didereg,
csont a levél,
lepereg.

Tél,
tél,
hideg tél,
vacsorára
mit ettél?
Töltött ködöt,
porhavat,
amit
a szél
fölkavart.
Repül kalap,
keszkenő,
a hófúvás
egyre nő.

Szalai Borbála

Kalárist fűz a tél...

Kalárist fűz a tél
házunk ereszére…
Jégcsapok sorából
készül gyöngyfüzére.

Napfényben fürdenek
a gyémánt jégcsapok –
s lám, könnyük elered,
csendesen hull, csorog…

Mire az utolsó
könnycsepp is lepereg –
bársonyos barkáját
bontja a kikelet…

Kovács András Ferenc

Téli éjszakák

Alszik a csillag a csöndben:
alszik a lent is a föntben.
Hold vacog, alszik a tóban.
Őz nyoma távolodóban
halkan elalszik a hóban.

„A magad értelmében pedig ne bízzál!”

(Péld.3,5-6)

ÚTRAVALÓ

– Szia, Tücsök! Hát te mit kémlelsz az ég felé? Csak nem a csillagokat lesed? Hisz azok még nem látszanak!

– Jaj, dehogy a csillagokat! Van is nekem időm őket figyelgetni. Azt szeretném tudni, milyen idő lesz holnap. Meghívtam a barátomat egy tóparti zenélésre, de ha esni fog, megint elmarad a kirándulás, pedig már minden összevág.

– Valóban jó lenne néha, ha valaki megsúgná, mi vár ránk holnap. Jobban tudnánk szervezni. Bár… lehet, hogy mégsem olyan jó, ha tudjuk, mire számítsunk.

* * *

Egy szép borús reggel Vakuli, a Pitypangos rét egyik földmunkása értetlenül nézett szét az otthonában.

– Érdekes – forgott körbe-körbe a picinyke szobácskában. – A tegnap még itt minden száraz volt. Most meg itt topogok a vízben. Hogy került ide víz? Hű, azt a rögön dörgölt kukacát! Csak nem a Zengő folyó árad már megint?

Feltornászta magát vakondtúrása tetejébe és vaklálva nézett bele a világba. Fenn nyoma sem volt áradásnak. Mire azonban visszatért volna a kis szobájába, a víz átvette az uralmat a lakásban.

– Emelkedik a talajvíz! – kiáltotta oda neki Fürge Ürge, aki a szomszéd odúban lakott egészen mostanáig, mert már futott is új lakást keresni.

– Talajvíz? Jó, felőlem emelkedjen, no de pont az én otthonomban? – zsörtölődött Vakuli, és morogva indult ő is új lakás után nézni.

No hiszen, éppen erre várt a ravaszdi Regeróka, alighogy meglátta a mező füvén siető vakondokot, már biztos volt benne, hogy aznap nem marad el a finom vacsora.

– Csrrr! Csrrr! Futás! Róka van a közelben! Csrrr! Futás! – csörögte izgatottan Vakuli feje fölött Kirill, akinek fészkéből sok szarkagyereket lopott már el a rozsdabundájú.

A kis vakondok bizony szedte volna a lábait, de hová, merre? Hisz az orráig is alig lát nappal, nemhogy rejtekhelyet találjon!

– Előre! Most a jobb szemed felé! Az a bal! Jó, most egy picit a másik irányba! Előre! Lépd át! – igyekezett segíteni neki Kirill, de nem érkezett szólni minden rögnél, ezért Vakuli lépten-nyomon elhasalt a váratlan akadályokon. Regeróka nyomban észrevette, hogy ezt a zsákmányt nem kell féltenie. Előreszaladt hát a folyóhoz, s ott várta a botorkáló vakondokot.

– Úgy látom… jól látom…, hogy nem látom… Most már nem kell úgy sietni! – szólt Kirill a vakondoknak. – Hiába keresem a rókát a hátunk mögött, nincs. Úgy látszik, feladta. Ha elérjük a folyót, ott megkérjük Halihódot, hogy vigyen át bennünket a vízen. A túlparton már teljes biztonságban leszel.

Vakuli lassúbbra vette a tempót, s csak időnként kellett fülelnie kis barátja tanácsait, egyébként elég jól boldogult a fűcsomók között.

– Már egészen közel van a Zengő folyó – kiáltotta egyszer Kirill –, és nicsak, ott van Halihód is. Látod, milyen vadul integet? Hiába, alig várja, hogy odaérjünk. – Szervusz, Hali, mi is nagyon örülünk, hogy látunk! Mintha valamit kiabálna is, de nem hallom a folyó zúgásától.

– Azt kiabálja, hogy róka – mondta nyugodtan Vakuli, majd a fejéhez kapott. – Róka? Róka! Hát persze, akkor mégsem adta fel, csak ki akart cselezni bennünket, és a folyó partján vár, hogy elkaphasson. Nem, én nem megyek oda!

– Nincs más választásod! Itt a mezőn minden járat vízben áll, nincs hová rejtőznöd. Át kell jutnunk a Zengő túlsó partjára, ott biztonságban leszel.

– Te könnyen beszélsz, de én nem tudok repülni! – morgott Vakuli és egy tapodtat sem volt hajlandó tovább lépni.

– Tudok egy biztos utat, ami a folyóhoz vezet, s ahol nem tud elkapni Regeróka. Gyere utánam, elvezetlek oda.

Vakuli hitetlenkedve ingatta a fejét. Ő ugyan nem sétál a róka szájába. Kirill próbálkozhatott szép szóval, fenyegetéssel, semmi nem használt. Mígnem egy jókora csípés észre nem térítette az oktondit.

– Elindulsz azonnal, vagy összecsipkedlek! – csörögte dühösen a szarka.

Vakuli kelletlenül indult el a szarka után. Néhány pillanattal később már Halihód tutaján eveztek a Kukucs-domb irányába. Mire Regeróka felfedezte a turpisságot, már régen a túlparton voltak.

* * *

– Nem tudom, de ez a Kirill nem volt valami jó vezető…

– Mint ahogyan Vakulit sem volt könnyű vezetni. Viszont mennyit ért Kirill előrelátása a vakondoknak? Először túl nagy nyugalomba ringatta, aztán meg félelmet okozott. Még mindig azt gondolod, jobb lenne többet tudni a holnapról?

– Vagyis, ha tudnánk, mit hoz a holnap, semmit sem érnénk vele?

– Vagy éppen ez válna a kárunkra. Vagy túl nyugodtak lennénk, mert nem láthatunk előre minden veszélyt, vagy nagyon félnénk, akár olyan eseményektől is, amik egyébként időközben megoldódnak. Tanuld meg, Tücsök, nem az eget kell fürkészned, hanem az Úr akaratát.

„Bizalmad legyen az Úrban… a magad értelmére pedig ne támaszkodjál. Minden utadban megismerd őt, és akkor ő igazgatja lépteidet.” (Péld 3,5–6)

Olasz Tímea

Bibliai ábécé

Égő áldozat. Mint minden ókori nép, a zsidók is mutattak be áldozatokat istentiszteletük részeként. Ezeknek egyik formája volt, amikor az állatok bizonyos részeit égették el az oltáron és ajánlották fel hódolatuk és hűségük jeleként Istennek.

Égő csipkebokor. „Mózes, Mózes! Ne jöjj közelebb! Oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állasz." Ezeket a szavakat intézte Isten Izráel jövendő vezéréhez, amikor az apósa nyáját legeltette a pusztában. A szózat egy égő csipkebokorból hangzott, amely egyszerre lángba borult, de nem égett el. Mózes meghallotta a felszólítást, de eleinte habozott és kifogásokat keresett. Végül is engedelmeskedett s megtapasztalta, hogy Istennek terve volt vele, s őt választotta ki Izráel vezérévé.

Éhínség. „Azután az éhínség hét esztendeje következik, amikor minden bőséget elfelejtenek Egyiptom földjén." Így fejtette meg József a fáraó álmát a hét sovány tehénről és a hét száraz kalászról, amelyek elnyelték a hét kövér tehenet, illetve a hét telt kalászt. Egyiptom jóléte ugyanis a Nílus áradásától függött, Palesztináé a rendszeres esőktől. Ezek tették termékennyé a földet. Elmaradásuk éhínséget okozott. Ezért tanácsolta József a fáraónak, hogy a hét bő esztendőben termett gabonát raktározzák el a hét szűk esztendőre. Így maradt élelem Egyiptomban az aszály idején, és ebből tudta ellátni József gabonával éhező apját és testvéreit is. A Biblia több mint hetvenszer említi az éhínséget, ami mutatja, milyen gyakori és rettegett csapás volt ez abban a korban.

Éhúd. A Bibliában említett egyetlen balkezes ember. Ő szabadította fel Izráel fiait a tizennyolc évig tartó móábita szolgaságból, amelybe bűneik miatt vetette őket Isten. Éhúd vitte el az adót Eglónnak, Móáb királyának. Jobb oldalt egy tőrt rejtett el a ruhája alá. Az adó hivatalos átadása után azt mondta, hogy titkos beszéde van a királlyal. Amikor magukra maradtak, balkezével kirántotta a tőrét és markolatig döfte a kövér király hasába, majd csendben távozott. Mire a szolgák megtalálták a halott királyt, ő már messze járt. Ezután megfújta a kürtöt az Efraim hegyén, és Izráel fiaival döntő győzelmet aratott a királyuk halála miatt megzavarodott móábitákon.

Élat. Oázis a Vörös-tenger északi nyúlványánál, a mai Akabai-öbölnél. Ez volt a zsidók egyik pihenőhelye az ígéret földje felé vezető vándorútjukon. Később Salamon király hajói itt tették partra rakományaikat, mindazt az aranyat és drágakövet, amit a vörös-tengeri kikötőkből hoztak a templom építésére.

Élá. A Jeruzsálemtől mintegy 18 km-re délnyugatra fekvő Élá-völgy túlsó oldalán álltak a filiszteusok, az innensőn az izráeliták, amikor a völgyben Dávid legyőzte a filiszteusok óriását, Góliátot.

Éli. Éli negyven évig volt Izráel főpapja a silói templomban. Itt imádkozott Anna gyermekáldásért, és ide hozta el Élihez kisfiát, Sámuelt, hogy az Úrnak szentelje. Éli fiai nem voltak méltók apjuk tisztjének öröklésére, s Éli boldogan fogadta örökbe Sámuelt, hogy segítsen neki a templomban. Az öreg és vak Élit Sámuel vezetgette, s az Úr az ő érzékeny lelkén keresztül küldte üzenetét a főpapnak. A legfőbb papi szolgálat az Úr ládájának őrzése volt, s amikor a filiszteusok megverték az izráelieket és elvitték az Isten ládáját, ez úgy megrendítette Élit, hogy leesett a székéről, nyakát szegte és meghalt.

Élim. Izráel fiainak második pihenőhelye a pusztai vándorlás idején, a mai Szuezi-csatornától keletre.

Éneász. Nyolc éve feküdt már betegen Éneász Liddában, amikor Péter meglátogatta és Jézus nevében meggyógyította, úgyhogy ismét tudott járni.

Énekek Éneke. Szerelmi költemények gyűjteménye az Ószövetségben, melyek szerzőségét a hagyomány Salamonnak tulajdonítja. A férfi és a nő egymás iránti vonzalmának és egymásban lelt örömének csodálatosan szép képekben való leírását a Biblia olvasói egyúttal Isten és az ő népe közötti meghitt viszony ábrázolásaként is szokták értelmezni.

Énók. Csak két emberről mondja a Biblia, hogy „az Istennel járt", Énókról és Noéról. S Énók osztozott Illéssel abban a kitüntetésben, hogy halál nélkül vette magához az Úr 365 éves korában. A zsidók úgy tekintettek Énókra, mint szent emberre, aki sok titkot tudott Istenről. Fia, Metúselah (Matuzsálem) 969 évig élt, a legmagasabb kort érte meg az emberek között.

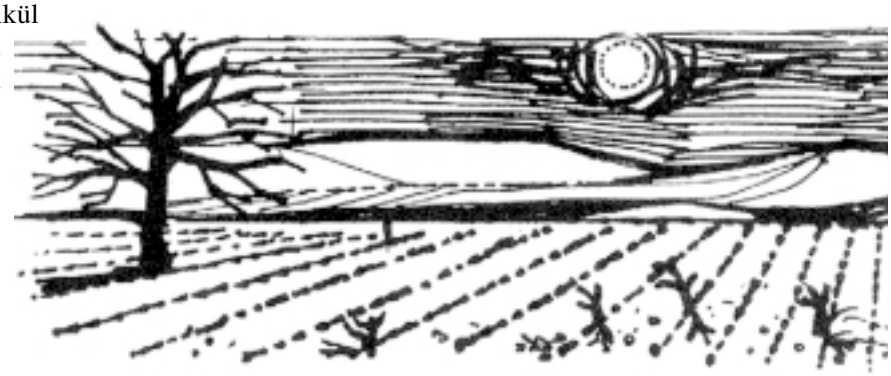

Ételáldozat. A zsidók a templomban különféle áldozatokkal tisztelték Istent. Az ételáldozat többnyire árpa- vagy búzalisztből készített sütemény volt.

(Cecil Northcott Bibliai lexikon gyerekeknek című könyve alapján)

Dénes György

Fázós reggelek

Fázósak már a reggelek,
a bokrokat dér lepte meg.

A pőre táj, a vemhes ég
magára rántja szvetterét.

A selymes köd, e könnyű sál
őszirózsákat bugyolál.

S míg sűrülnek a fellegek,
száz elgyávult nyírfa remeg.

Fecske Csaba

Hó hull

Ordas tél sompolyog,
zúzmarás az orra,
kémleli az eget
zsákmányt szimatolva.

S mint mikor a róka
liba tollát tépi:
a világot hulló
hóval bepihézi.

Csávossy György

Tél, tél...

Tél, tél, fú a szél,
foszlott tollú pilinkél,
ám ki ilyet töm dunnába,
reszket annak keze, lába.

Hó, hó, hófehér
pihe rajban földet ér,
megfogom a markomban,
s láddsza, cseppé vált nyomban!

Szán, szán, sikló szán,
osztozkodnak a hosszán,
de a dombnak felfele
csak gazdája jő vele.

Jég, jég, sima jég,
egy lépésnyi is elég
talpat nyúzni, csicsonkázni,
mért nem tanulsz korcsolyázni?

Tűz, tűz, esti tűz,
szelet, fagyot messzi űz,
lengő lángja táncol egyre,
s álom hull a két szemedre.

Kiss Dénes

Jön a fagy

Jön a fagy,
jön a fagy,
jégpatkós
lovakon.

Jár a fagy
kopogást,
kipi-kopp
ropogást.

Ember is
didereg,
toporog,
táncot rop.

Jár a fagy,
kipi-kopp,
deresen
bekocog.

Lova csönd,
lova köd.
Nyomában
jég ropog.

Kosztolányi Dezső

Téli alkony

Aranylanak a halvány ablakok…
Küzd a sugár a hamvadó sötéttel,
Fönn a tetőn sok vén kémény pöfékel,
A hósík messze selymesen ragyog.

Beszélget a kályhánál a család,
A téli alkony nesztelen leszállott,
Mint áldozásra készülő leányok,
Csipkés ruhába állanak a fák.

A hazatérő félve, csöndesen lép,
Retteg zavarni az út szűzi csendjét,
Az ébredő nesz álmos, elhaló.

S ónszín égből, a halk éjszakában
Táncolva, zengve és zenélve lágyan,
Fehér rózsákként hull alá a hó.

Olvastad már?

Ugye Te is hallottad már, amikor a felnőttek – sóhajtva, legyintve, ki pedig felháborodva – azt mondják: A mai gyerekek nem olvasnak, csak a képernyőt bámulják…

Mi másként gondoljuk. Hiszünk abban, hogy Ti is szeretitek a könyvet. Ebben a rovatunkban egy-egy közkedvelt ifjúsági regényből vagy meseregényből mutatunk be egy szemelvényt. Azok számára, akik még nem olvasták: kedvcsinálóul, azoknak pedig, akik már kétszer vagy háromszor is: az emlékek felidézéséül.

Charles Dickens

Copperfield Dávid

(Részlet)

Másnap komolyan megkezdődött az iskola. Emlékszem, milyen nagy hatással volt rám az a hirtelen beállt halálos csönd, a zajongó, zsivajgó tanterem váratlan elcsitulása, amikor Creakle úr a reggeli után egyszerre csak megjelent az ajtóban, megállt a küszöbön, és úgy nézett szét rajtunk, mint egy mesekönyvbeli óriás, aki megszemléli a foglyait.

A falábú Tungay ott állt Creakle úr mellett. Igazán nem volt rá semmi oka – gondoltam magamban –, hogy olyan dühödten ordítson „csönd"-et, hiszen a fiúk egytől egyig némán, dermedten, mozdulatlanul álltak.

Láttuk, hogy Creakle úr beszélni kezd, és hallottuk, hogy Tungay ezt harsogja:

– Nos, fiúk, új tanév kezdődik. Ügyeljetek jól magatokra ebben az új tanévben. Lássatok neki újult erővel a tanulásnak, azt ajánlom, mert én is újult erővel látok neki a büntetéseknek. Nem leszek elnéző. Hiába lesz minden mentegetődzés, minden mosakodás; mert azt a jelet le nem mossátok magatokról, amit majd tőlem kaptok. Most pedig munkára valamennyien!

A rövid, félelmetes tanévnyitó szónoklat után Tungay kibicegett a teremből. Creakle úr pedig odalépett hozzám, ahol ültem, és kijelentette, hogy ha én híres vagyok a harapós természetemről, hát ő is épp olyan híres a harapós természetéről. Aztán megmutatta nekem a nádpálcáját, s megkérdezte, hogy mi a véleményem: ennek van-e foga? Éles foga van-e, he? Kétágú foga van-e, he? Erős, kampós foga van-e, he? Harapós-e, he? Harapós-e, he?

Minden egyes kérdésénél irgalmatlanul rám húzott egyet a pálcával, úgyhogy vonaglottam a fájdalomtól; nagyon hamar felavattak hát a Salem-ház növendékének (ahogyan Steerforth mondta),s a könnyeim is nagyon hamar megeredtek.

Ezzel azonban nem akarom azt mondani, hogy én holmi kivételes kivételezésben részesültem, s hogy másnak nem jutott ebből a kitüntetésből. Ellenkezőleg, a fiúk túlnyomó többsége (különösen a kisebbek) ugyanilyen figyelemben részesült Creakle úr részéről, ahogy körüljárta a tantermeket. Az intézet fele már sírt, nyöszörgött, mielőtt még jóformán megkezdődött volna a tanítás; s hogy hányan sírtak és nyöszörögtek, amire véget ért a napi tanulás, arra igazán nem merek visszagondolni, mert félek, hogy túlzással találnak vádolni az olvasók.

Azt hiszem, még talán nem is volt ember a világon, aki jobban élvezte volna a hivatását, mint Creakle úr. Olyan gyönyörűségét lelte a fiúk páholásában, mintha valamiféle mohó étvágyát elégítené ki vele. Különösen a kövér, pufók gyerekeknek nem tudott ellenállni, ebben biztos vagyok; az ilyenek úgy lenyűgözték, úgy megigézték, hogy sohasem nyugodott addig, amíg aznapra el nem intézte a dolgukat egy kiadós veréssel. Magam se voltam sovány gyerek, én csak tudom. Ma is felforr a vérem, ha eszembe jut ez az alak. Akkor is felháborodva gondolnék rá, ha sohasem lettem volna a hatalmában, csupán hallomásból tudnék a viselt dolgairól; de a szó szoros értelmében felforr a vérem, mert ismertem őt, és azt is tudom róla, hogy ennek a tehetségtelen, műveletlen baromnak annyi joga volt ehhez a rábízott nagy feladathoz, mint mondjuk, ahhoz, hogy az angol hajóhad főparancsnoka legyen vagy táborszernagy; ámbár ebben a két utóbbi minőségben sokkal, de sokkal kevesebb kárt okozott volna, mint így.

Ülök a padban megint, és lesem a pillantását – alázatosan lesem a tekintetét, amint éppen vonalazza a számtanfüzetét egy másik áldozatának, akinek az imént verte laposra a kezét ugyanezzel a vonalzóval, s aki azon igyekszik, hogy a zsebkendőjével kiszorongassa a fájást az ujjaiból. Lenne sok dolgom. Nem azért lesem a pillantását, mert ráérek, hanem azért, mert betegesen odavonzza a tekintetemet, rettegve szeretném megtudni, hogy mit tesz majd a következő pillanatban, hogy vajon én következem-e a verésben, vagy valaki más lesz soron. Mögöttem egy egész padsornyi apró fiúcska figyeli őt, ugyanolyan feszült pillantással. Úgy tesz, mintha nem tudná, hogy lessük a szemét, de én azt hiszem, hogy nagyon jól tudja. Ijesztő torzképeket vág, ahogy vonalazza a számtanfüzetet; aztán hirtelen oldalvást felénk néz, végignéz a padsorunkon, mire mindnyájan lekapjuk a fejünket, remegve hajolunk a könyvünk fölé. Egy perc

múlva már újra őt figyeljük. Egy szerencsétlen vádlott, akit bűnösnek talált, mert hibás volt a dolgozata, odalép eléje a parancsára. Dadogva mentegetőzik, fogadkozik, hogy holnap jobban megcsinálja majd. Creakle úr megereszt valami tréfát, mielőtt elverné, mi pedig nevetünk a tréfáján – nyomorult kis férgek, nevetünk sápadt, hamuszürke arccal, elszorult szívvel, rémült félelemben.

Itt ülök a padban megint, az álmosító nyári délutánon. Tele van a levegő zümmögéssel, zsongással, mintha a fiúk egytől egyig dongóvá változtak volna. Csömört érzek, a hús félig kihűlt zsírja megfeküdte a gyomromat (egy-két órája még csak, hogy ebédeltünk), a fejem pedig olyan nehéz, mintha ólomból volna. Odaadnám érte a világ minden kincsét, ha lefekhetném aludni. De csak ülök, és le nem veszem a szememet Creakle úrról, pislogok rá, mint egy bagolyfióka; még akkor is látom, amikor egy pillanatra elnyom az álom, szendergésemben is látom őt, vonalazza azt a számtanfüzetet; aztán végre halkan a hátam mögé lépdel, és felébreszt egy sajgó botütéssel, hogy tisztábban, világosabban láthassam őt.

Itt vagyok újra kinn a játszótéren, a szememben még mindig ott káprázik Creakle úr, noha innét nem láthatom. Nézhetem helyette az ablakot, amelyről tudom, hogy mögötte ott ebédel, bent a szobában; s nézem is. Ha feltűnik az arca az ablak közelében, az én arcom tüstént alázatos és esedező kifejezést mímel. Ha kinéz az ablaküvegen át, a legvakmerőbb fiú is (Steeforth kivételével) rögtön abbahagyja a kiabálást, a rikoltozást, s nagyon elkomolyodik. Traddles (a földkerekség legszerencsétlenebb kölyke) egyszer véletlenül betörte egy labdával ezt az ablakot. Még ma is elfog a remegés, ha arra a rettenetes ijedtségre gondolok, amit ez a látvány kiváltott belőlünk, meg az az érzés, hogy a labda esetleg egyenesen Creakle úr szentséges fejének vágódott neki.

Szegény Traddles! Szűk, égszínkék ruhájában olyan volt a karja meg a lába szára, mint a bécsi virsli, s ő volt a legvidámabb és egyben a legszerencsétlenebb fiú valamennyiünk közül. Örökké verték, botozták – azt hiszem, nem volt olyan nap abban az egész tanévben, hogy meg ne verték volna, kivéve egy hétfői ünnepnapot, amikor csak a két kezére kapott a vonalzóval –, s folyton elhatározta, hogy megírja a nagybátyjának, de sohasem írta meg. Lehajtotta a fejét a padra

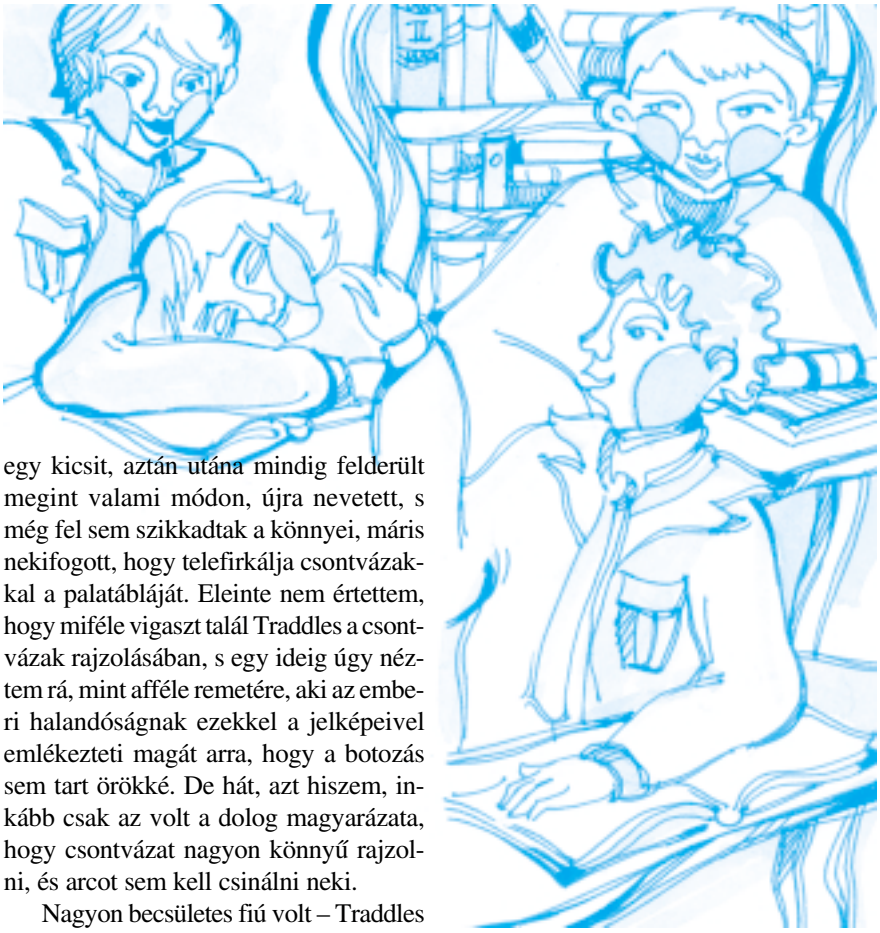

egy kicsit, aztán utána mindig felderült megint valami módon, újra nevetett, s még fel sem szikkadtak a könnyei, máris nekifogott, hogy telefirkálja csontvázakkal a palatábláját. Eleinte nem értettem, hogy miféle vigaszt talál Traddles a csontvázak rajzolásában, s egy ideig úgy néztem rá, mint afféle remetére, aki az emberi halandóságnak ezekkel a jelképeivel emlékezteti magát arra, hogy a botozás sem tart örökké. De hát, azt hiszem, inkább csak az volt a dolog magyarázata, hogy csontvázat nagyon könnyű rajzolni, és arcot sem kell csinálni neki.

Nagyon becsületes fiú volt – Traddles nagyon becsületes volt; s mindnyájunk szent kötelességének vallotta, hogy össze kell tartanunk. Sokszor megszenvedett érte; különösen akkor, amikor egyszer Steerforth elnevette magát a templomban, s az egyházfi azt hitte, hogy Traddless volt, és kivezette. Most is látom, amint kísérik őt kifelé a templomból, s a gyülekezet megvetéssel nézi. Nem vallotta be, hogy ki volt az igazi bűnös, pedig alaposan megkapta a magáét másnap, és olyan sokáig be volt csukva, hogy egy egész temetőre való csontvázat hozott ki a fogságából, a telefirkált latin szótárában. De megkapta érte a jutalmát. Steerforth kijelentette, hogy Traddles nem spicli, nyoma sincs benne aljasságnak. Ennél nagyobb dicséretet nem is kaphatott volna, úgy éreztük. Magam is (jóllehet egyáltalán nem voltam olyan bátor, mint Traddles, s jóval fiatalabb is voltam nála) szívesen elszenvedtem volna sok mindent azért, hogy ilyen fényes elégtételt kapjak érte.

Életem egyik legnagyszerűbb látványa volt, ha vasárnaponként láthattam Steerfortht, amint Creakle kisasszonnyal karöltve ment előttünk a templomba. Szépség szempontjából – szerintem – Creakle kisasszony nem vetekedhetett a kis Emmivel, s én nem is voltam szerelmes bele (mert nem mertem beleszeretni), de rendkívül bájos, vonzó ifjú hölgynek tartottam őt, s meg voltam róla győződve, hogy az előkelőségben bajos lenne felülmúlni. Amikor Steerforth, fehér nadrágban, vitte a napernyőjét, büszkeség öntött el, hogy Steertfortht személyesen ismerem; s szentül hittem, hogy Creakle kisasszony is csak imádhatja őt, tiszta szívből, mást nem érezhet iránta. Kiváló, jeles ember volt a szemében Sharp úr is meg Mell úr is, de Steerforthhoz képest csak apró csillagok voltak a fényes nap mellett.

Steerforth továbbra is a védelmezőm és gyámolítóm maradt, s barátságunk nagyon hasznos barátságnak bizonyult, minthogy senki sem merte bosszantani azt, akit ő jóindulatával tüntetett ki. Creakle úrral szemben, aki nagyon szigorú volt hozzám, nem tudott megvédelmezni – vagy legalábbis nem próbálta meg –, de valahányszor a szokottnál is rosszabbul bántak velem, Steerforth mindig kijelentette, hogy nem ártana nekem, ha kölcsönadhatna egy kicsit az ő elszántságából, mert ő bizony nem tűrné el az ilyesmit; s mivel sejtettem, hogy ezt biztatásnak szánja, hát jólesett nekem, s jó néven vettem tőle.

Számítógép-suli 48.

A MICROSOFT EXCEL

Bevezetés

A ***Microsoft*** Excel nevű szoftvere a PC-s világ legkedveltebb táblázatkezelője. Kényelmes a használata, a kezdők számára is rövid tanulási idő alatt barátságossá válik. Pillanatok alatt lehet az adatokat a legkülönbözőbb szempontok alapján csoportosítani, kimutatásokat készíteni, vagy látványos diagramokat rajzolni, viszonylag komoly adatbázis-kezelői funkciói vannak, kényelmesen programozható.

A sorozat további részeiben a kezdő felhasználók számára adunk áttekintést az **Excel** táblázatkezelő magyar nyelvű változatának használatáról. Teljes körű ismertetésről természetesen nem lehet szó, a részletesebb információkat különböző szakkönyvekből tudunk megszerezni.

Az Excel megjelenése

Az Excel szabványos Windows ablakkal jelentkezik be (1. ábra).

A képernyő felső részén a *címke* található, rajta a Microsoft Excel felirattal és a fájl (munkafüzet) nevével. Amennyiben még nem mentettük el munkánkat, akkor **Munkafüzet 1** felirat látszik. A címke alatt található a *menüsor*, ez alatt pedig az *eszköztárak*. Az eszköztárak komplett ikonlistákat (nyomógombokat) kínálnak, ezek azonban tetszés szerint átszerkeszthetők: azok a gombok, amelyeket ritkán használunk vagy nincs rájuk szükségünk, eltávolíthatjuk, olyan gombokat viszont, amelyeket gyakran használunk, kitehetjük az ikonok közé.

	Új munkafüzet		Formátum másolása
	Fájlnyitás		Visszavonás
	Új munkalap		Ismétlés
	Fájlmentés	Σ	AutoSzum
	Nyomtatás		Függvény Varázsló
	Nyomtatási kép		Rendezés - növekvő
	Nyomtatási terület beállítása		Rendezés - csökkenő
	Helyesírás ellenőrzés		Diagram Varázsló
	Kivágás		Rajzolás
	Másolás	100%	Méretmező
	Beillesztés		Súgó
Arial CE	Betűtípus		Sorkizárás
10	Betűméret		Oszlopok között középen
F	Félkövér		Szín
	Dőlt		Betűszín
	Aláhúzott		Szegélyek
	Balra zárás	000	Ezres csoport
	Középre zárás		Tizedeshelyek növelése
	Jobbra zárás		Tizedeshelyek csökkentése

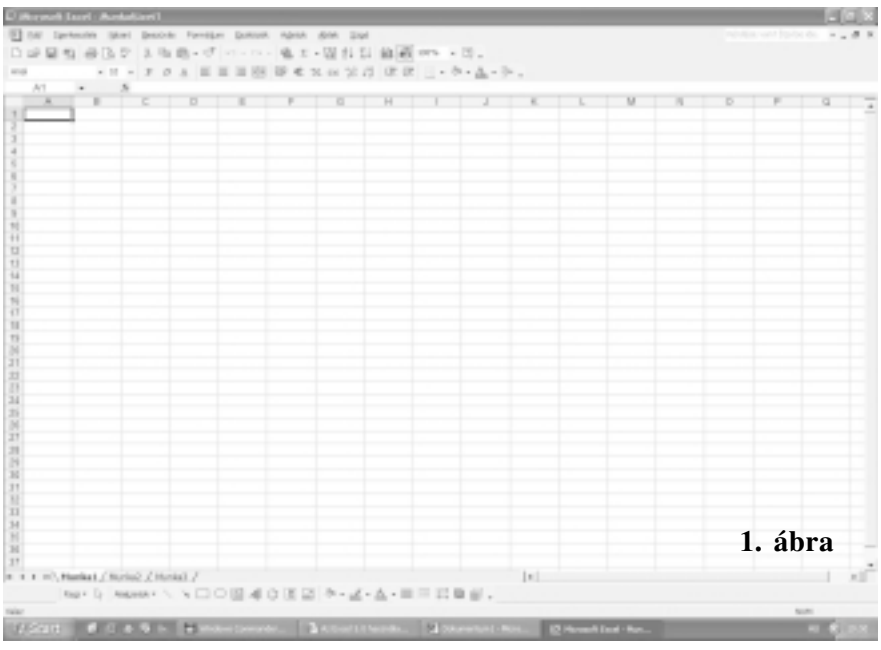

1. ábra

Tekintsük át néhány fontosabb ikon jelentését. Meg kell még jegyezni, hogy az Excel maga is segít az ikonok milyenségének megismerésében: ha rövid ideig megállunk az egérkurzorral egy-egy ikon fölött, sárga négyszögben megjelenik annak elnevezése (ez a funkció azonban kikapcsolható).

Pallay Dezső

Fesd ki!

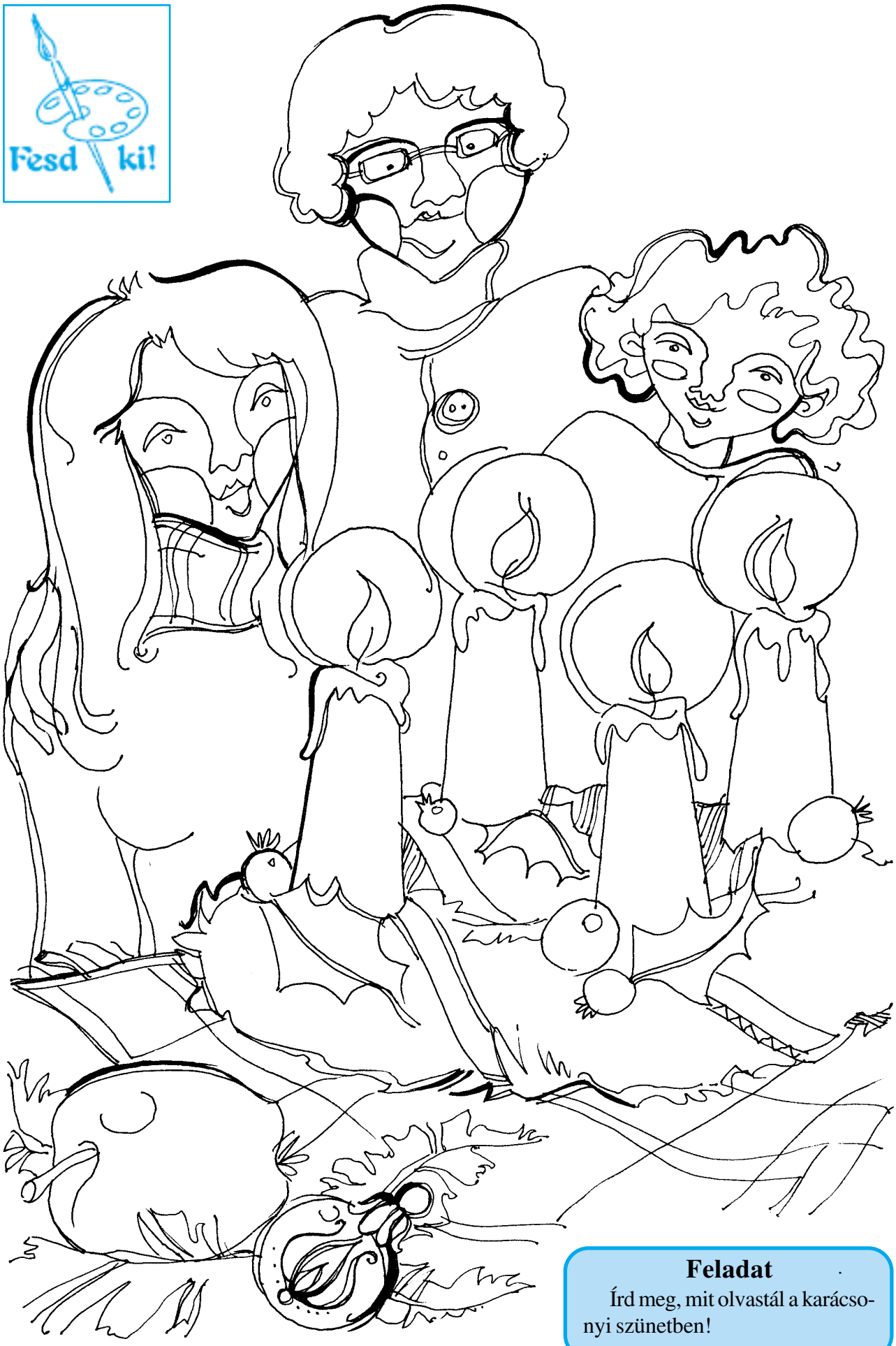

Feladat

Írd meg, mit olvastál a karácsonyi szünetben!

NAP

TÁR

Fesd ki!

Feladat

Melyik a kedvenc téli sportod?

Szalai Borbála

Pattogatott kukorica

Parázs fölött
lyukas tál,
lyukas tálban
fakanál
meg két marék tengeri,
fakanalam
keveri:
egyszer ide, egyszer oda,
jár a kanál ide-oda.
Lyukas tálban
tengeri,
fakanalam
keveri,
tűz fölött a
tengeri
helyét sehogy
sem leli:
ugrik ide, ugrik oda,
ugrabugrál ide-oda.
De nini!
A fakanál
egyszeriben
hopp! megáll!
Lyukas tálba
már nem fér
a tömérdek hófehér,
ica-rica, ica-rica,
pattogatott kukorica!

Sebők Éva

Kukorica

Sütöget a hőség!
Pit-pat! Nagyokat
ugrál a pattogatott
kukorica, tarajos.

Pit-pat, kukurikú!
Fehér tollú, aranyos
kiskakasok tollászkodnak,
bóklásznak
a tűz hátán, piros lombon,
tüzes szemétdombon.

Szuperák Viktória

Tarka vers

Tarka macska, tarka kutya,
játszadoznak ugrándozva.

Tarka kecske, tarka tehén,
tarka folt a tehén fején.

Tarka réten tarka virág,
de gyönyörű ez a világ!

Fekete István

Karácsonyi látogatók

A patak még az őszön kiöntött, és a kósza vadvizek ott maradtak a réten. Szétterültek, elcsendesedtek, és tükrükben nappal felhők, éjjel pedig csillagok nézegették magukat. Később fázni kezdtek, és ködöt leheltek maguk fölé, de a ködöt elcsapta a szél, és a dermedt december hártyás jégsüveget simított fodrozó hátukra.

– Aludjatok! – mondta, és elkopogott az erdő felé. Lerázta a fákról a maradék leveleket. Letördelte a korhadt gallyakat, és rá sem nézett a fenyőkre, melyek zöldek voltak, mint a fű a tavalyi pásztortüzek helyén. A fenyőknek nem parancsolt December, nem is szerette őket. Kemény léptekkel ment el mellettük és nem tehetett semmit, ha zsongó susogással nevettek össze a háta mögött…

Fogcsikorgatva állt meg az erdőszélen. Körülötte jeges szél perdült, és a messze, ködös határ hangtalanul borult patkós csizmája alá.

Csak a patakparton volt valami mozgás. A kiöntéseken csúszkáltak a gyerekek. Nekifutottak a réten, és a jégen könnyű lett egyszerre a csizma, mintha elszakadt volna a földtől. Már akinek volt csizmája. Borsos Jóskának csak cipője volt. Bár ez a cipő! Madzag itt, madzag ott. Egy kis rongy is lóg ki belőle. De csúszik, és ez a fő! Jóska szinte repül. Mindig messzebb, mint a többiek. Jó kis cipők ezek, és nem cserélne semmiféle csizmával. Meleg, meleg az a csizma, de nem lehet benne futni…

A kiöntés közepén sás van. Jóska odáig szeretne elcsúszni.

– Ha akarnék, el is csúsznék…

– Hát akarj! – mondta irigyen a bíró fia, akinek csizmája szépen nyikorgott ugyan az utcán – misére menet –, de itt hasznavehetetlen volt.

Jóska nekilendült. Vékony lábai dobogva rohantak a jégre, és csúszott, csúszott, egész a sásig. Ott azonban vékonyabb volt a jég, roppant egyet, és Jóska derékig benne volt a jeges vízben. Hamar kikapaszkodott, és nevetve rázta le a vizet.

– Hát ugye elcsúsztam?...

– El, de most mehetsz haza…

– Semmi ez – mondta, pedig nagyon fázott. – Megszárad…

És csúszkált tovább. Rajta ne nevessen a bíró fia.

Amikor a vacsorafüstök kiszálltak a rétre, Jóskán már zörgött a vékony nadrág. Jég volt az egész.

Másnap reggel kilelte a hideg, és Jóskát valami ismeretlen bágyadtság fogta alélt karjaiba.

Harmadnap doktorért kellett menni.

– Megfizetni csak tavasszal tudom – mondta anyja párás szemmel, és megigazította kendőjét, melyet még ura temetésére vett, és fakón zöldes volt, mint a falusi özvegyeké általában.

A doktor nem sokat vizsgált.

– Tüdőgyulladás – mondta, és kinézett az ablakon, melyen túl köd volt és szomorú, hideg bizonytalanság. – Nagyon gondosan tartsa be, Borsosné, amit mondok. Nagyon gondosan… Orvosságot küldök.

Jóska ezekről a dolgokról már nem tudott semmit. Néha a forróság verejtékében főtt, néha hideg ölelésbe fordult, ha anyja vizes lepedőbe csavarta. Ilyenkor kinyílt a szeme, de olyan rettentő messzeségbe nézett, hogy anyja elsírta magát.

Délután nagy lett a csend, mert hullt a hó, és az ünnep már a faluvégen volt, és csak arra várt, hogy az ablakszemek hívogatóan kinyíljanak.

Néha csengő csendült az utcán, néha kinyílt egy ajtó, s ilyenkor a fény kisurrant a hóra, mely tiszta volt, puha, mint a nagy ünnep arca.

Amikor elsőt harangoztak éjféli misére, elállt a hó. A harangszó halkan megverte az ablakokat, aztán kiszállt a határba. Végiglengett az utakon, megsimogatta a sóhajtó nádast, és sokáig kerengett az erdő felett, hol fehér pompában álltak a fenyők, és hócukros tobozkáikat szívesen odaadták volna valakinek.

Második harangszókor a falu már mozgolódni kezdett. A templom ablakaiban meleg derengés lobogott, és az öregebbek már elindultak éjféli misére. Borsosék háza előtt halkították a szót, mert a Jóska gyerek, Isten tudja, megéri-e a reggelt…

A falu gondolatai puhán léptek Jóska mellé, és megsimogatták. De Jóska ezt nem értette. Aszott kis kezei fuldokolva verték a levegőt, szíve ijedten kapálódzott valami rém szorításában, és szája cserepes részében izzó lélegzet repkedett.

A harmadik harangszóra kitárult a templomajtó. Az öreg boltívek alatt az orgona búgni kezdett. A gyertyák lobogó fénye kavarogva szállt szét az ének szárnyán, aztán kilódult az ajtón, és a szelíd, meleg világosság szétáradt az éjszakában.

Ránevettek a csillagok, fellobbantak érintésére a házi tűzhelyek, és az erdő szélén üldögélő zúzmarás December is felkapta a fejét. A fény már a réten közeledett az erdő felé.

– Erre tart – ugrott fel, és amikor felállt, már körülvette a derengő fény.

Mélyen meghajtotta fehér, havas fejét, és arca olyan volt, amilyennek sohase látták a didergő fák, cserjék és madarak.

A fény aztán szétlobban az éjszakában, és csak a csillagok sugároztak azután erősebben.

December pedig odalépett a legközelebbi kis fenyőfa mellé.

– Készülj, fiam! Szedd össze magad. Vendégségbe megyünk.

A kis fenyő boldogan mocorgott.

– A hó rajtam marad?

– Ki látott karácsonykor fenyőt csupaszon?... Mindjárt jövök, mert nem mehetünk csak úgy üresen…

És az öreg December fürgén lépett el az erdőben. De mint a gondolat, már újra ott volt megint. Mögötte egy kis őz, egy nyúl, egy róka, feje felett pedig röpködő madarak.

A madarak a fenyőre szálltak.

– Mehetünk.

– És a lábam? – topogott a kis fenyő. – Hogy menjek így? Be van fagyva a földbe.

– Elfelejtettem – dörmögött az öregember. – De azért nem muszáj mindjárt siránkozni…

Talpra állította a kis fát, és elindultak a falu felé. A fenyőn pirókok ültek piros mellénykében, kékcinkék, királykák és egy kis ökörszem, mely még itt is fürgén ugrált az ágak között.

– Leveri rólam a havat – panaszkodott a fenyő –, még ilyenkor se tud veszteg maradni…

– Csend! – mordult rájuk az öregember. – Csak nem veszekedtek ilyenkor…

És attól kezdve csend lett. Csak a róka szólalt meg a faluvégen, hogy ő már ismeri erre az utat… de a többiek olyan szemrehányóan néztek rá, hogy lehajtotta a fejét, és látszott rajta, súlyos lelkiismeretfurdalások gyötrik…

A falu üres volt. A házak fáradt szeme már lecsukódott, és a havon nagy békesség hallgatott.

Csak Borsosék háza nézett virrasztó vörös szemével az éjszakába, de már álmos volt az is, és észre sem vette, hogy nyílik a kis ajtó, és vendégség érkezett.

– Csendesen – suttogta a havas szakállú öregember, és amikor mindnyájan bent voltak, betette az ajtót.

Borsosné aludt, Jóska pedig égő szemekkel kínlódott. Arcára már odaszáradt a tűz, szája cserepesen suttogott, és a Láz már csak játszott vele, mert tudta, hogy Jóska az övé…

– Kifelé – mordult rá az öreg December, de olyan hangon, hogy még a kis fenyő is megreszketett…

A Láz ötölt-hatolt, hogy ez az ő dolga…

– Kifelé!...

És a Láz ész nélkül kapta bundáját.

– No, most aztán játszogassatok!

Jóska szeme álmosan kinyílt. Hűvös fenyőillatban úszott a szoba. Anyja mélyen aludt. Az ajtónál szikrázó ragyogásban állt a fenyő, és rajta piros, kék ruhájú kis madarak… Alatta pedig – ó, ez nem is igaz! – nyúl, őz, róka…

– Hogy vagy, fiam? – nézett az öregember Jóskára.

Jóska csak gondolataival felelt.

– Jól… Istenem… jól, de nem álmodom?

– Dehogy álmodol. Játssz egy kicsit velünk… Csak meg ne szorítsd őket…

És Jóska megsimogatta a pirók piros mellénykéjét, a cinkék kék kabátkáját, és nem tudta megfogni a kis ökörszemet, mert az mindig kibújt a markából, és Jóska fáradt volt egy kicsit… Az öregember rá is szólt az ugrabugra ökörszemre:

– Ne fáraszd a gyereket!

A nyúl felugrott a székre, az őz odatette a fejét Jóska párnájára. A róka felágaskodott, és hűvös nyelvével megnyalta Jóska kezét.

– Nem harap?...

– Dehogy harap, fiam, szeret téged – és szigorúan nézett a rókára, mintha azt mondta volna: – Látod, milyen híred van?...

Jóska boldogan simogatta a róka fejét, és úgy elaludt, észre sem vette.

Az öregember eltette pápaszemét – mert eddig az asszony imakönyvét lapozgatta –, és intett.

– Elaludt.

Kinyitotta az ajtót, és kisurrantak az éjszakába.

***

A párnás, puha hó aztán megroskadt. A szántások párás földjén okos szemű csókák jártak, és amikor az első fecske benyílallt régi fészkébe az eresz alá, Jóska már alig emlékezett a nagy betegségre. Tudta, hogy akkor éjjel csak álmodott…

Eljött a húsvét is. Jóskában széles öröm volt és napsugár. Kiszaladt a rétre, hol a tétova kis vadvizeket benőtte a sás, onnét az erdő alá, hol sárgult már a kankalin, és a fenyők susogva nyújtózkodtak a napsugárban. Egy kis fenyő távolabb állt a többitől, és Jóska csodálkozva nézte.

Az erdő alján áldó lángolásban úszott a nap, és nagy lett a csend. A fenyő ágai közt egy kis cinke bujkált, és fényes szemével Jóskára nevetett, aki körüljárta a kis fát. Kezét összecsapta a nagy ámulattól, és úgy suttogta:

– Istenem, milyen ismerős…

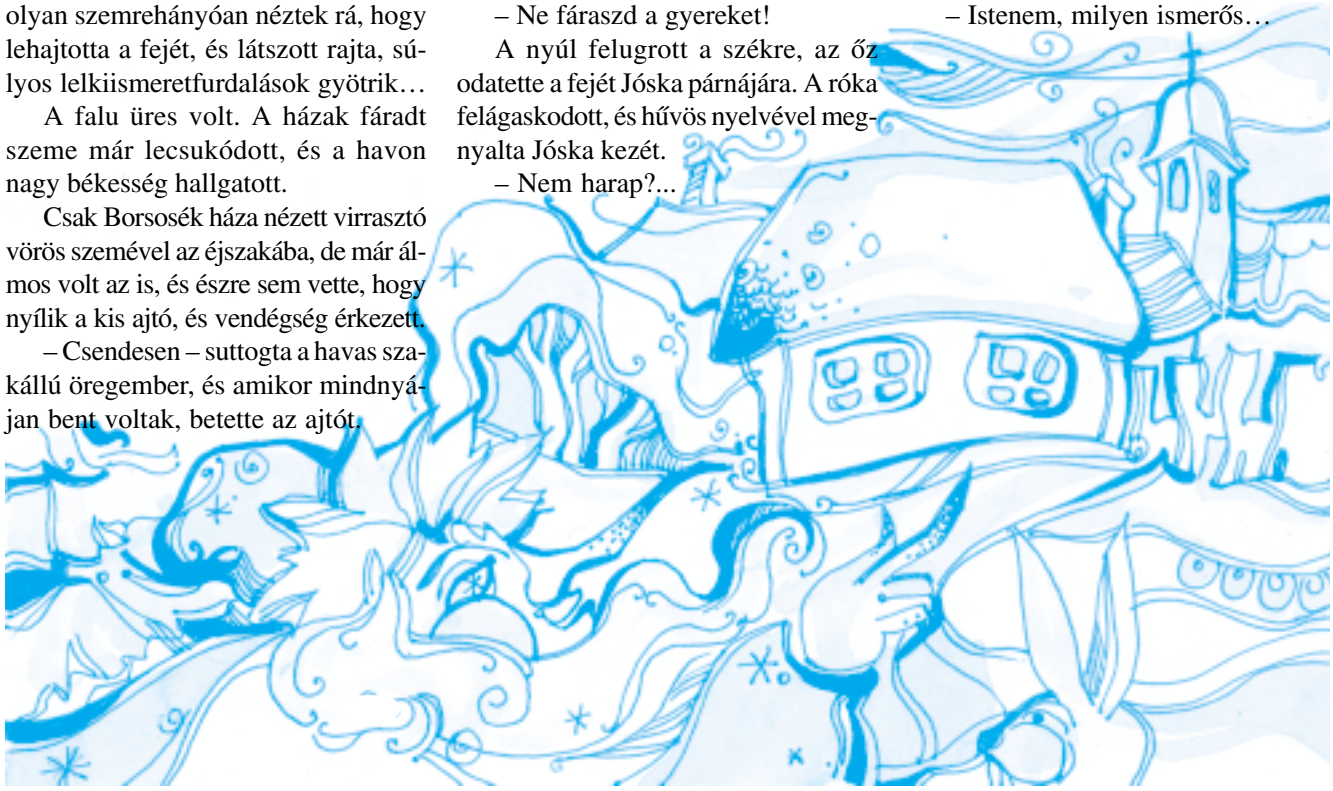

A tizenkét hónap

Görög népmese

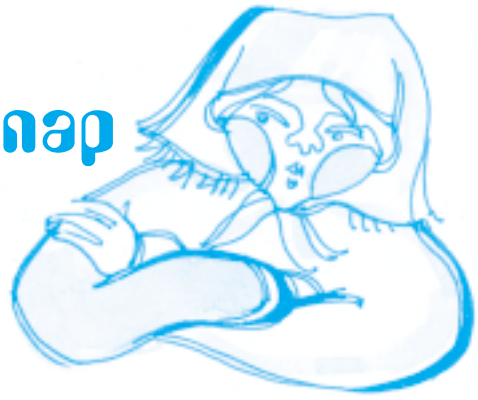

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy öreganyó. Magányosan éldegélt egy faluszéli kis házikóban. Gyógynövényeket gyűjtött az erdőben, megszárította, s teát főzött belőle magának vagy annak, aki rászorult. Mindenkinek szívesen segített. Egy nap gyűjtögetés közben egy barlangra lelt, melyben tizenkét egyforma kis suhanc ült egy padkán, szép sorjában. Ők voltak a tizenkét hónap. Behívták az öreganyót, leültették, és megkérdezték:

– Mondd, melyik hónapot tartod a legszebbnek?

Az öreganyó ezt válaszolta:

– Januárban, februárban hull a hó, márciusban bimbóznak a rügyek, nyáron nyílik a sok virág, sárgállik a búzatábla, szeptemberben érik az alma a körte – mind a tizenkét hónap egyformán gyönyörű!

Akkor a tizenkét suhanc színültig telerakta az anyóka kosarát arany- és ezüstpénzzel.

Az öreganyó kedvesen megköszönte a jóságukat, és elindult hazafelé.

Élt a szomszédságában egy gonosz vénasszony, aki folyton ott sündörgött a háza táján. Most is ott leselkedett, meglátta, mit hoz a kosarában. Majd szétvetette az irigység.

– Ejnye, ejnye, hogy jutottál, lelkecském, ehhez a sok pénzhez? – érdeklődött ravaszul.

Az öreganyó jószívű volt, őszinte, és mindent elmondott.

A szomszédasszony azonnal útnak indult egy nagy-nagy puttonnyal. Nem kellett sokáig keresgélnie, megtalálta a barlangot, benne a suhancokat. Őt is behívták, leültették. De a tizenkét suhanc kérdésére zsémbeskedve felelt:

– Egyik sem ér egy fabatkát sem, rossz valamennyi hónap!

A suhancok egymásra néztek, de semmit sem szóltak. Az ő puttonyát is megtöltötték. Boldogan sietett haza az öregasszony. Örült, hogy olyan nagy puttonyt vitt magával, nem egy kis kosarat, mint a szomszédasszonya. Ahogy hazaért, mohón markolt a puttonyába, de sziszegve és jajgatva kapta vissza a kezét, mert abban bizony nem arany, hanem bogáncs, szamárkóró és tüske volt. Dühösen szaladt át az öreganyóhoz. Elpanaszolta, mi történt vele, s szidta az öreganyót, szidta a szemtelen suhancokat. Az öreganyó egy darabig szelíden hallgatta, majd félbeszakította a panaszáradatot.

– Azért kaptál bogáncsot, tövist, szamárkórót – magyarázta az öreganyó –, mert azt mondtad, hogy valamennyi hónap rossz. Nem volt igazad, mert a tizenkét hónap mindenkihez jó vagy rossz – aszerint, hogy ki mit vár tőlük.

Feladat

Melyik gyógynövényünk tartalmaz a citromnál is több C-vitamint?

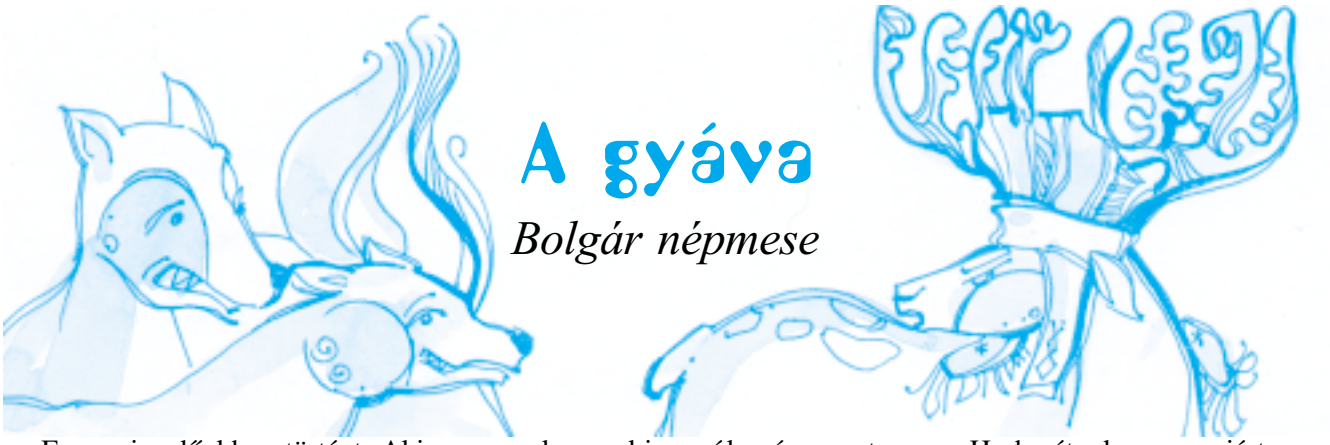

A gyáva

Bolgár népmese

Ez a mi erdőnkben történt. Aki járt erre, hallhatta, hogyan védekeztek a békés állatok a dühös farkasok ellen.

De ki hallott a félénk nyúlról? Ez nem akart harcolni, s hogy mentse az irháját, gyáván elfutott.

Hogy is volt csak? Az erdőben túl sok volt a farkas. Irtották a békés, szelíd állatokat. Ha nyulat láttak, megették, a zergére, szarvasra rávetették magukat. Egyre kegyetlenebbek voltak az ordasok. Az állatok erdőkbe, völgyekbe rejtőztek, de hiába. Az egész erdő rettegésben élt.

Rájöttek az állatok, szembe kell szállni a farkasokkal. Tanácsot ültek. Azt mondja egy gyáva nyúl:

– Gyenge vagyok, hogy szálljak szembe a farkasokkal?

– Gyenge vagy? – torkolta le a szarvas. – Ha összefogunk, biztosan győzünk!

– Szarvunk erős – szóltak a vadkecskék. – Mi is segítünk.

– Harcolunk mi is! – zümmögték a méhek. – Kicsik vagyunk, de éles a fullánkunk.

Az állatok fölkészültek a harcra, csak egy kis nyúl szíve vert hevesebben. A végén megszólalt:

– Nekem se szarvam, se patám, se fullánkom. Nem tudok szembeszállni az ordasokkal. Csak gyors lábaim menthetnek meg az ellenségtől.

Ezt mondja neki a szarvas:

– Igaz, se szarvad, se patád, se fullánkod. De a legjobb futó te vagy. Megtudhatod, hol vannak a farkasok, te szólsz nekünk, és mi támadunk.

– Jaj, nem! – ellenkezett a nyúl. Nem leszek sem veletek, sem velük.

Ezzel a nyúl – illa berek, nádak, erek!

Megkezdődött a csata. Micsoda zenebona támadt! Üvöltések, vonítások! A gyáva nyúl csak úgy reszketett a sűrű bozótban.

Három nap és három éjjel tartott a rettenetes harc. Sok állat elpusztult, de főleg a farkasok. Egyik farkas épp oda menekült, ahová a gyáva nyúl húzódott. A farkas láttán így könyörgött a tapsifüles:

– Ne bánts, farkas koma. Barátotok vagyok. A békés állatok kértek, legyek a felderítőjük, de én megtagadtam.

– Ha barátunk vagy, miért nem segítettél nekünk? – faggatta a farkas haragosan.

– Nem vagyok én se velük, sem veletek.

– Á, szóval nem tartasz velünk? Ez azt jelenti, hogy ellenünk szegülsz! – kiáltotta a farkas, és a nyuszira vetette magát.

A közelben egy fán a cinege ült. Látta, mi történt a tapsifülessel, s elszállt, hogy megkeresse a békés állatokat. Azok egy nagy tisztáson gyülekeztek győzelmi ünnepélyre. A legerősebb szarvas, a vezér, üdvözölte őket, körülnézett, lám, ott van-e mindegyik, s hogy a nyulat nem látta sehol, megkérdezte:

– Hol van az a tapsifüles, amelyik a futásban reménykedett? Messzire menekült-e?

A cinege mindent elmesélt.

– Így pusztult el, gyáván – fejezte be a cinege.

– Lám, ez történik azzal, aki magára marad – nevettek az állatok, és tovább folytatták vidám lakomájukat.

Feladat
Mi Bulgária fővárosa?

Miért?

Miért lesz télen fehér a hermelin?

Ha máshonnét nem is, de képekről biztosan ismeritek ezt a kis ragadozót. Nyáron olyan, mint a menyét: barnás színű, fehér mellénykével. Csak a farka hegye marad mindig fekete, akkor is, amikor télire kifehéredik a bundája. A fehér szín segítséget jelent számára a havas időben. Nem egykönnyen látják meg az ellenségei, de azok az egerek és pockok sem, amelyeket ő akar megközelíteni a gaz között. Nemcsak a hermelin ölt fehér ruhát télire, kifehéredik a sarki nyúl bundája és a hófajdok tollazata is.

Tudod-e, hogy

a) az elem vegyi anyagok segítségével állít elő villamos áramot?
b) amikor az összes vegyi anyag elhasználódik, az elem kimerül?
c) az elemből nyert villamos energia nem olyan erős, mint a hálózati?
d) a villámlás is elektromos jelenség?
e) zivatar idején a statikus (álló) elektromosság átugrik a felhőből a földre?
f) a villám mindig a legrövidebb utat választja a földre, ezért viharban veszélyes a fák alatt menedéket keresni?
g) a magas épületek fém villámhárítói biztonságosan a földbe vezetik az elektromosságot?

Kukta Peti, Kukta Panni

Nem csak lányoknak!

Finom saláta

Hozzávalók: 20 dkg zeller, 3 alma, fél citrom leve, 15 dkg sajt, 10 dkg dióbél, fél dl majonéz, 1 dl tejszín, só, bors

Elkészítés: A megtisztított zellert vágjátok vékony csíkokra! Mossátok meg az almákat és vágjátok ugyancsak vékony csíkokra! Mindkettőt locsoljátok meg a citrom levével, hogy ne barnuljanak meg!

A sajtot vágjátok kockákra, a diót törjétek apróra!

A majonézt dolgozzátok el sóval és kevés borssal, majd a tejszínt verjétek kemény habbá és apránként, óvatosan keverjétek a majonézhez! Mindent keverjetek össze, s tegyétek hűtőbe!

Salátalevélen tálalhatjátok.

Jeles évfordulók Magyarország történetéből

December 12.

A Sárkány-rend megalapítása

1408. december 12-én Zsigmond magyar király (uralk.:1387–1437) megalapította lovagrendjét, a Sárkány-rendet. Az új szervezet a nevét aranyból készült és nyakban hordott jelvényéről, a fogával a saját farkát fogó sárkányról kapta. A rendnek 24 tagja volt: 22 országbáró, valamint a király és felesége, Cillei Borbála. Zsigmond az alapítólevélben a rend-

tagoknak előnyt ígért a bárói és országos tisztségek betöltésénél, a tagok pedig hűséget ígértek Zsigmondnak és feleségének, valamint leendő, bármely nemű gyermekeiknek.

A rend tagjai között ott voltak a királyi hatalom legfőbb támaszai: Ozorai Pipo, Stibor vajda, a Cilleiek, a Garaiak, a Perényiek és mások. A rendre támaszkodva Zsigmondnak többé nem okoztak gondot a magyarországi bárók: több alkalommal is évekig külföldön tartózkodott, a magyar hátországot a Sárkány-rend biztosította.

1410-ben Zsigmond német király lett, s ekkortól megkezdődött a rend látványos külföldi karrierje.

A Sárkány-rend az országon kívül a hit védelmére, az árvák, az özvegyek oltalmazására szolgáló közösséget jelentett.

Legenda és valóság

Nyomozásra indulunk: múltunk híres személyiségei, homályba vesző eseményei közül válogatunk, miközben a legendákból megpróbáljuk kiszűrni a valóságot.

Magyar virtus idegenben

Történelmünk során számos katonai vereség ért minket, elegendő Muhit és Mohácsot említeni. E tragikus események évszázadokra meghatározták országunk sorsának alakulását. Ám téves lenne azt gondolni, hogy a magyarság eleve kudarcra ítélt nemzet. Ellenkezőleg, múltunk bővelkedik legendás hadvezérekben és kitűnő harcosokban, akik sokszor hazájuktól távol szereztek dicsőséget a magyar fegyvereknek. S míg egyeseket közülük nemzeti hősként tisztelnek idegenben, idehaza keveset tudunk róluk. Ismerkedjünk meg hát velük, s ez hasznára válik a történelem során többször megtépázott nemzeti öntudatunknak is.

Kalandozó (h)őseink

A honfoglalást követően a magyar seregek egyik-másik európai uralkodó felkérésére kalandozó hadjáratokra indultak, győzelmet győzelemre halmozva. Lovasaink zsákmányszerző hadjárataik során bejárták Európát Hispániától Itáliáig, Németalföldtől Bizáncig. Az augsburgi vereség után a kalandozó hadjáratok fő célpontja Bizánc lett. A magyarok hol egyedül, hol más csapatokkal szövetségben indultak a császárváros ellen. Ismeretes, hogy Szvjatoszláv kijevi fejedelem 963-ban válogatott nemzetközi hadat vezetett Bizánc ellen. Seregében saját orosz és viking harcosai mellett ott voltak a kor leghíresebb lovasai: a magyarok és a besenyők is.

E korszak eseményeit örökíti meg Botond mondája, ami nem mese: a kis magyar és a görög óriás birkózásáról nemcsak a magyar krónikák, de a görög források is megemlékeznek.

Botond legyőzi az óriást

958-ban Apor vezér sereggel indult Bizánc ellen, mert Konstantin császár megtagadta az adó fizetését. A császárváros érckapuját zárva találták, a görög katonák gúnyosan kiáltoztak le a magas falakról. Azokban az időkben szokás volt, hogy a felesleges vérontás elkerülése céljából az ellenfelek két legerősebb harcosa párviadalban mérkőzött meg egymással. Elő is lépett a görögök bajnoka – valóságos óriás.

– Kettő is jöhet egyszerre – szólította pökhendien a mokány magyarokat. Azok soraiból egy két fejjel alacsonyabb vitéz állt elő, aki nemrég tért meg a frankok földjéről.

– Én vagyok Botond, igaz magyar, a legkisebb a magyarok között!

Erre aztán kitört a nevetés: hahotázott a görög óriás, a várfalon a nézősereg, köztük a császár a feleségével. De menten megszűnt a kacaj, amikor Botond előkapta súlyos csatabárdját, s olyan rést ütött vele a város érckapuján, amelyen egy ötéves gyerek ki-be járhatott. Megszeppent már a görög óriás, de nem visszakozhatott. Birokra kelt Botonddal. Egy óráig tusakodtak egymással, végül Botond úgy földhöz teremtette a görögöt, hogy az nyomban kilehelte a lelkét. Erre a szégyenre a császár és felesége arcukat eltakarva siettek fel a palotába. De adót mégsem voltak hajlandók fizetni. Ezért a magyarok végigpusztították az országot, s gazdag zsákmánnyal megrakva tértek haza.

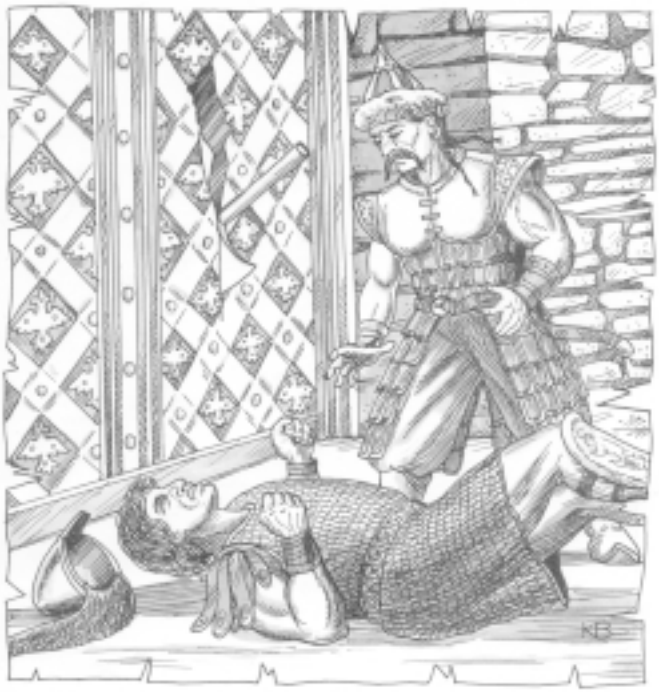

Rajz és szöveg: Kész Barnabás

Nyitva van az aranykapu

Cipőt a széklábakra!

Játékosonként egy-egy székre, és székenként négy cipőre van szükség. A bekötött szemű játékosoknak minél gyorsabban cipőt kell húzniuk székük mind a négy lábára. Ügyeljetek arra, hogy mindenki egyszerre lásson a feladathoz!

Pattogatott kukorica

Töltsük a kukoricát annyi tálkába, ahány játékos van, adjunk nekik egy-egy szívószálat és egy üres tálkát. A feladat: a szívószál segítségével egyenként átrakosgatni a kukoricát az üres edénybe.

Fura család

Kiválasztunk egy „detektívet”: neki kell majd kiderítenie, milyen furcsa szokása van a családnak. Néhány percre küldjük ki a szobából, és beszéljük meg, mi legyen ez a furcsa szokás. Megbeszélhetjük például, hogy mindig az előző kérdésre válaszolunk (az első válasz tetszőleges). Az eredmény igen mulatságos!

Például:

– Hány éves vagy?
– Piros.
– Hogy hívnak?
– Öt.
– Milyen idő van?
– Dávid.

Ha a detektív rájön, mi is pontosan a család furcsa szokása, új detektívet választunk – és újabb furcsa szokást veszünk fel.

Kakukktojás

A felsorolt szavak közül egy nem illik a többi közé. Melyik az, és miért nem?

a)	b)	c)	d)
HÓVIRÁG	DAGAD	BIKA	ÍZLELÉS
CSERESZNYE	RADAR	GÚNÁR	JÁRÁS
MÉSZ	KOROM	KOS	SZAGLÁS
TEJFÖL	GÖRÖG	GÁCSÉR	HALLÁS
		TYÚK	

Népi találós kérdés

Egy öreg erdész halad befelé az erdőbe. Útközben találkozik hét öregasszonnyal. Mind a hétnek a hátán hét kalitka, mind a hét kalitkában hét gerle. Mind a hét gerlének hét fiókája.

Hányan haladnak be az erdőbe?

Bohóckockák

Milyen magyar városok nevét tudod összerakni a bohóc kockáiból?

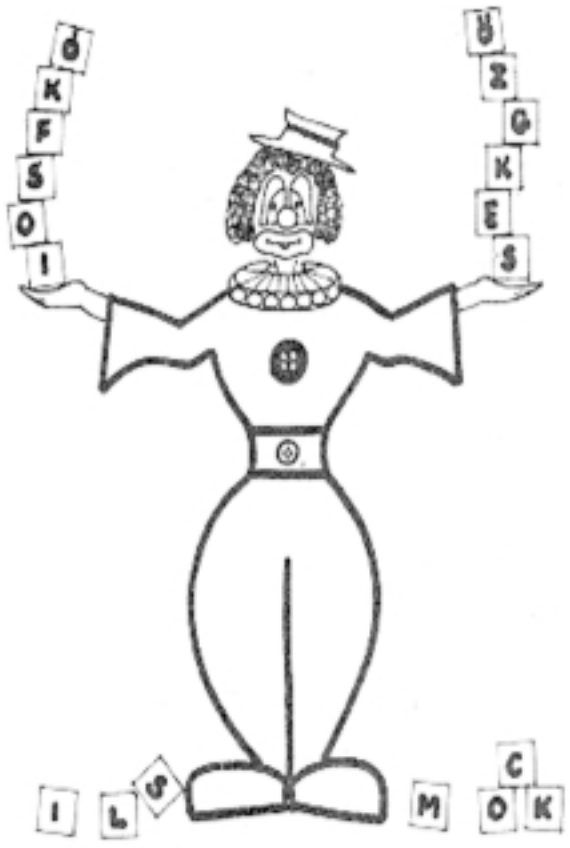

Számember

Hány éves Jancsi bácsi?

Megtudod, ha összeadod azokat a számokat, amelyekből megrajzolták őt.

Lóugrásban

Ha a csillaggal jelöl betűből indulsz, és lóugrásban haladva a megfelelő sorrendben összeolvasod a betűket, egy híres magyar költő nevét kapod. Ki ő?

P*	Ö	S	D
Á	O	E	F
T	I	N	R

Beküldési határidő:
2007. ????????? ?.

Tündérujjak

Mérleghinta

Szükséges eszközök: kartonpapír, olló, festék vagy filctoll, miltonkapocs

Még a hinta összeállítása előtt színezd vagy fesd ki a figurákat!

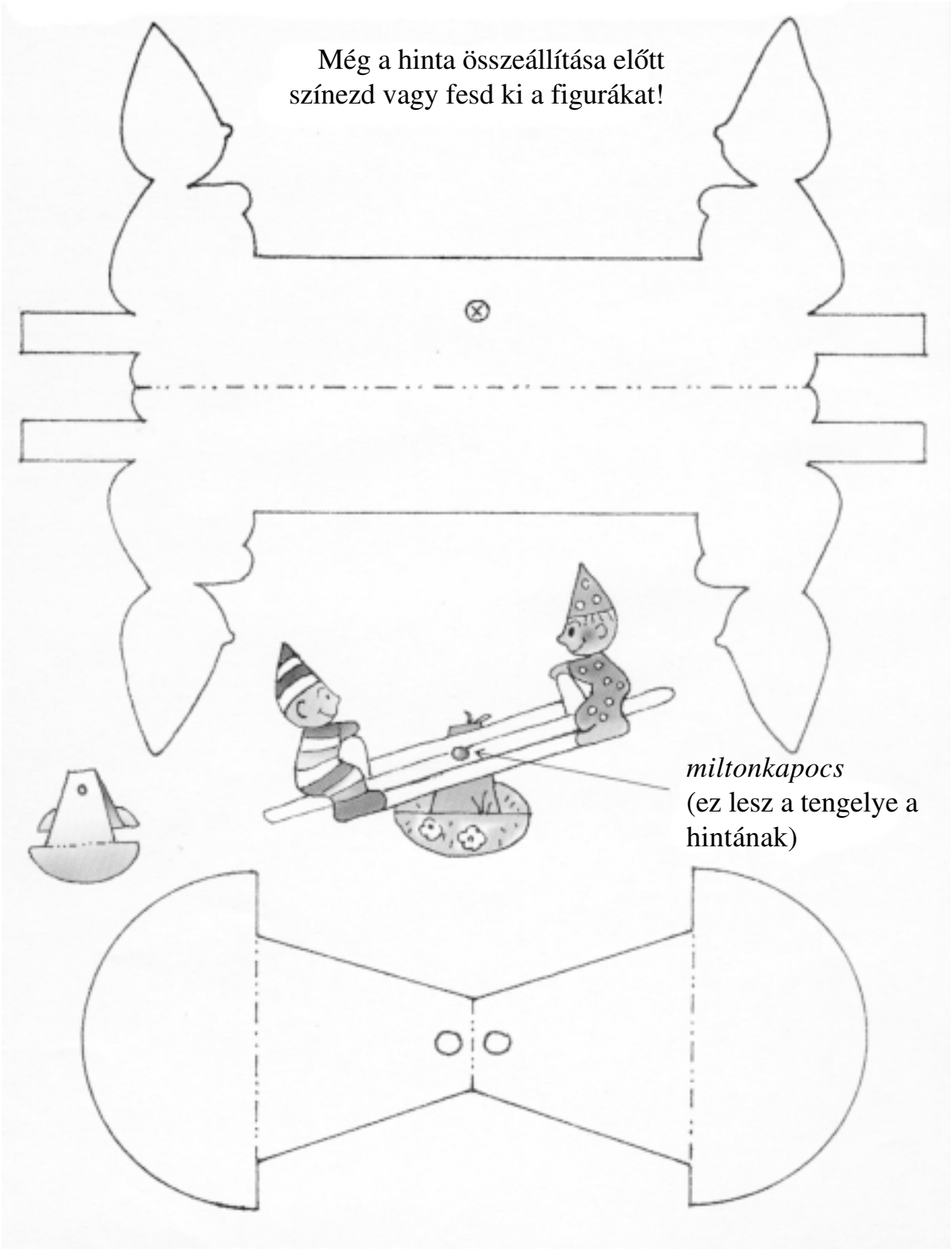

miltonkapocs
(ez lesz a tengelye a hintának)

Dsida Jenő:

Itt van a szép víg karácsony

Itt van a szép víg Karácsony,
élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog, villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
kis Jézuska született!

Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranymese, áhítat
minden szívet átitat.

Pásztorjátszók be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép!

Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

Mészáros Sándor:

Kicsi jászol

Úgy szeretném, hogyha szívem
Kicsi jászol lenne,
Karácsonykor az Úr Jézus
Megszületne benne.

Befogadnám, betakarnám,
Illattal beszórnám,
Hideg széltől, deres csóktól
Szeretettel óvnám...

Elringatnám: szent álmait
rózsákkal behinteném,
S ránk borulna csillagostul
Csöndes, égi szent éj...

Jer, Uram, hát, várlak, jövel!
Szívemet kitárom...
Születésed áldott percét
Örömtelten várom...

Zelk Zoltán:

December

Az udvaron vaskalapú,
krumpliorrú hóember
hirdeti, hogy megérkezett
szélparipán December.

Az ajtóban, a küszöbön
lapul a házőrző eb,
nem szereti ő sem a vad
decemberi hideget.

Az ablakon cinke kopog:
„Jó emberek, jó napot,
nincs eleség az erdőben,
kérek egy pár falatot!”

Az ereszről csüng a jégcsap,
a háztető csupa dér –
ha már itt van, azt se bánjuk,
majd elmegy megint a tél.

Karácsonyi díszek

Készíts karácsonyi díszeket a fára, az ablakba. Kérj segítséget a felnőttektől, ha nehezen boldogulnál!

Szükséged lesz rajzpapírra, színes ceruzára (filctollra) vagy vízfestékre, színes lapra, ollóra, ragasztóra. A figurák mérete tetszés szerint felnagyítható.

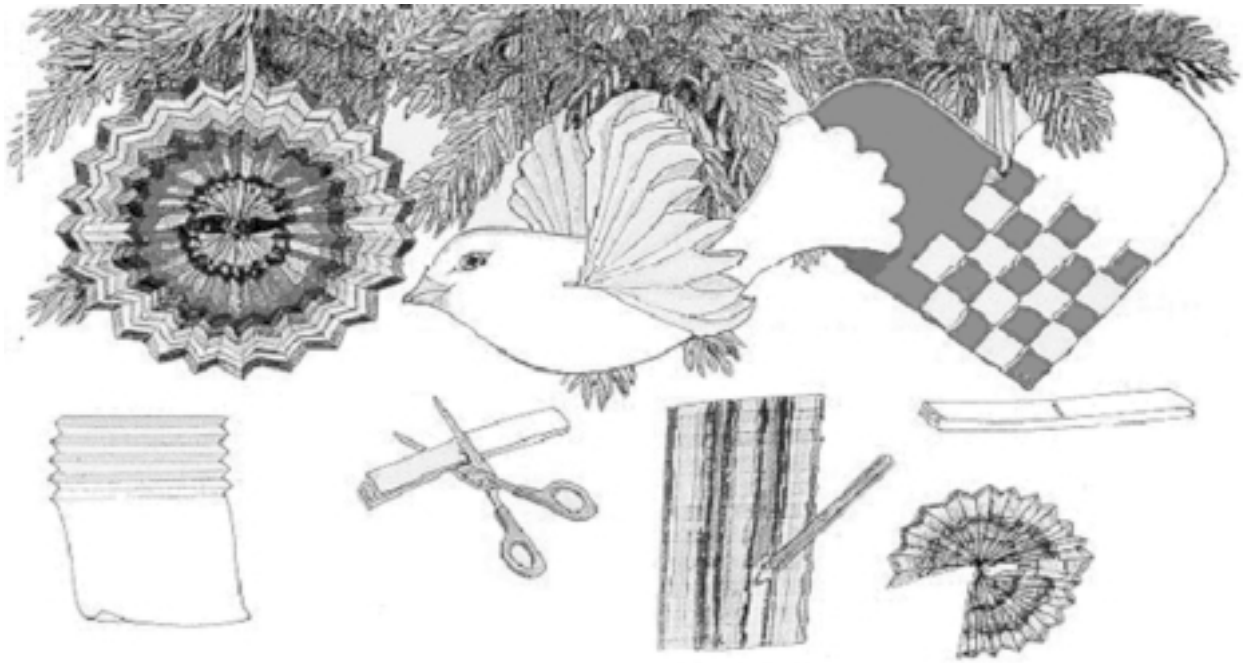

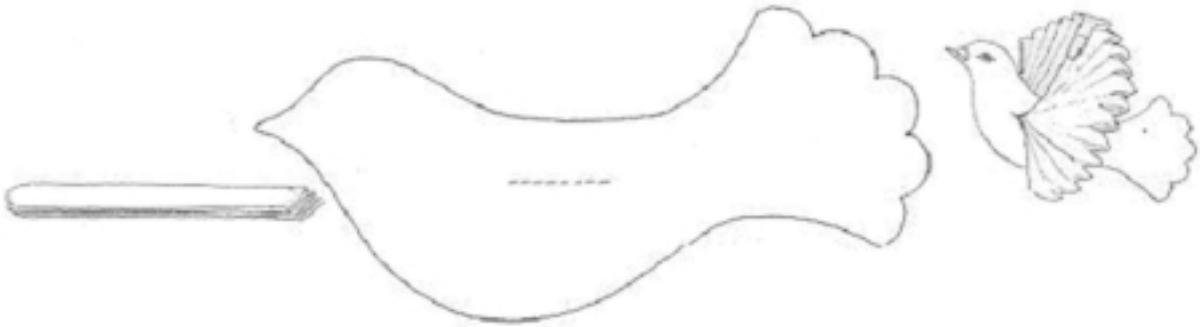

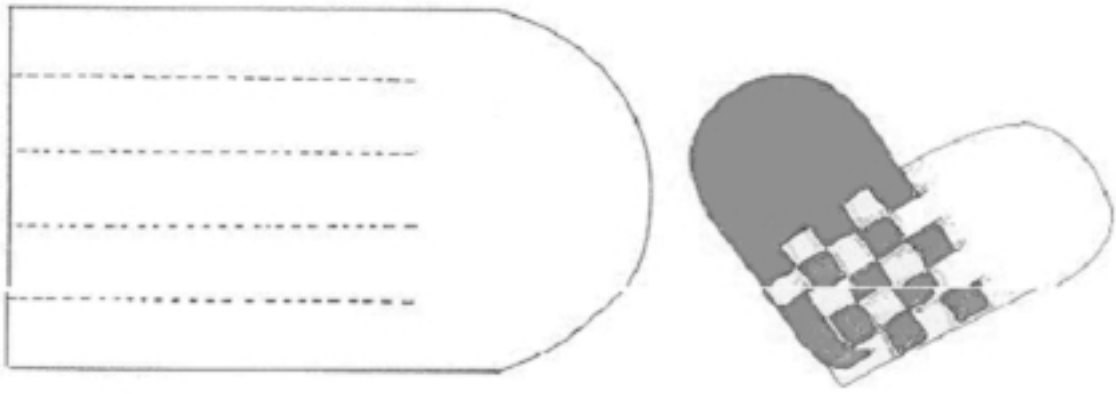

Melyik a párja?

A három fenyőfa

Három fenyőfa állt egy dombtetőn.

A legnagyobbik fa szép és egyenes volt, erős, messze nyúló ágai voltak. A kisebbik fenyő nem volt olyan terebélyes, de napról napra fejlődött és növekedett. A harmadik fenyő azonban igazán nagyon kicsi volt, vékony törzsű és egészen alacsony.

– Bárcsak olyan nagy és erős lennék, mint a Legnagyobb Fenyő – sóhajtotta ez a kicsike fa.

Nagyon hideg tél volt ebben az esztendőben. A földet belepte a hó. Karácsony közeledett.

– Bárcsak eljönne értem Télapó, és elvinne karácsonyfának! – sóhajtott a Legnagyobb Fenyő.

– Bárcsak engem vinne! – mondta a Kisebbik Fenyő.

– Bárcsak engem választana! – kívánta a Harmadik Fácska.

Egy napon fázós kismadár jött szökdécselve feléjük. Megsérült a szárnya, s ezért nem tudott repülni.

– Kérlek, Legnagyobb Fenyő, itt maradhatnék az ágaid közt ? – szólította meg félénken a kismadár a fát.

– Nem lehet ! – mondta a Legnagyobb Fenyő– Nem használhatok madarakat az ágaim közt, mert éppen karácsonyfának készülök.

– Pedig úgy fázom – panaszolta a kismadár, a Legnagyobb Fenyő azonban nem is válaszolt.

Így hát a törött szárnyú kismadár odább ugrált a Kisebbik Fenyőhöz.

– Kedves Kisebbik Fenyő megengednéd, hogy itt maradjak az ágaid között? – kérdezte.

– Nem! – felelte a Kisebbik Fenyő. – Nem ringathatok semmiféle madarat az ágaim között, mert hátha éppen most vinne el valaki karácsonyfának.

Ekkor szegény didergő kismadár tovább ugrált a Harmadik Fácskához.

– Drága kicsi fenyő, itt maradhatnék az ágaid között? – kérdezte.

– Hogyne maradhatnál kismadár – felelte a Harmadik Fácska. – Bújj csak egészen hozzám! Majd megmelegítelek, amennyire csak tőlem telik.

A kismadár felugrott a Harmadik Fácska ágai közé, ott nyomban el is aludt. Hosszú idő múlva a Harmadik Fácska édes, halk csengettyűszót hallott. A hangok egyre közeledtek, már egészen ott hallatszottak a dombon. Elhagyták a Legnagyobb Fenyőt, elhaladtak a Kisebbik Fenyő előtt is, de amikor a Harmadik Fácska elé értek, elhallgattak.

Mind a három fácska látta az apró csengettyűket. Egy rénszarvas húzta szép, kicsi szánkón csüngtek, amelyből most kiszállott az utasa.

– Télapó vagyok– mondta – Karácsonyfát keresek egy nagyon kedves kicsi gyermek számára...

– Vigyél engem! – kiáltotta a Legnagyobb Fenyő.

– Engem vígy! – ágaskodott a Kisebbik Fenyő.

A Harmadik Fácska azonban meg sem szólalt.

– Te nem szeretnél eljönni? – kérdezte tőle a Télapó.

– Dehogynem! Nagyon szeretnék – felelte a Harmadik Fácska. – De hát itt kell maradnom , hogy vigyázzak erre a beteg kismadárra. Éppen elaludt.

– Kicsike fa – mondta a Télapó – te vagy a legszebb fácska a világon! Téged viszlek magammal.

Azzal gyöngéden kiemelte őt a földből, olyan óvatosan, hogy az ágai közt megbúvó kismadár fel sem ébredt. Aztán szánkójába állította a csöpp fenyőt a kismadárkával együtt, majd maga is beült mögéjük. És a kicsi szánkó ezüstös csengettyűszóval tovasuhant velük a karácsonyi havon...

Ajándékozás

Tündérujjak

Csomagolási módok

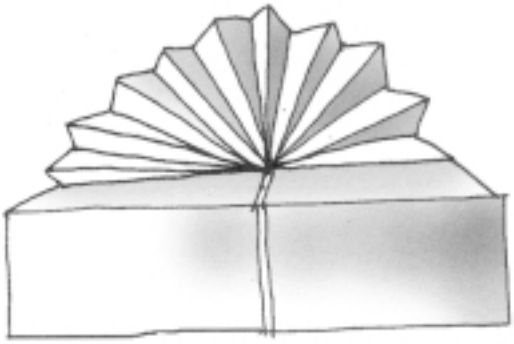

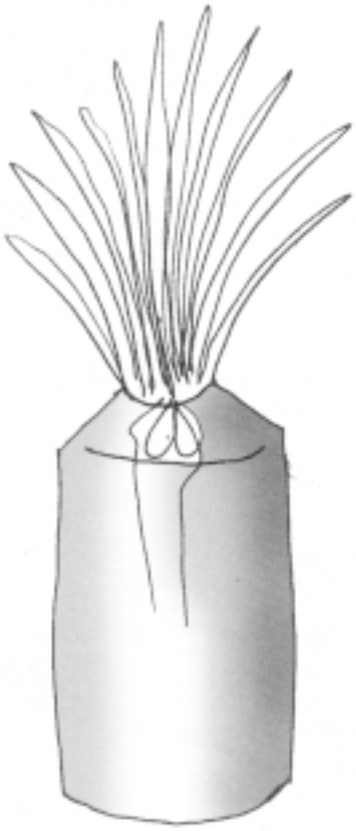

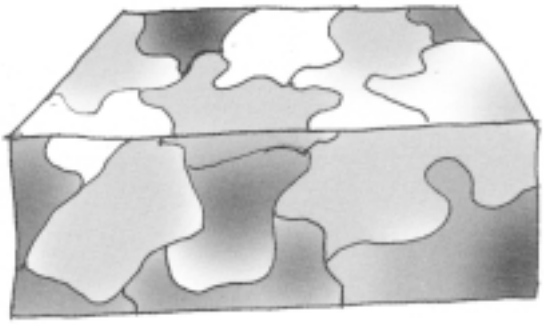

Sokkal nagyobb örömet szerez az ajándék, ha szépen becsomagolva adod át a megajándékozottnak.